

FOAIA POPORULUI

PREȚUL ABONAMENTULUI:

Pe un an . . . . . 4 cor. 40 bani.
Pe o jumătate de an . . . . . 2 cor. 20 bani.
România, America și alte țări străine 11 cor. anual.
Abonamente se fac la „Tipografia Poporului“, Sibiu

Foaie politică

Apare în fiecare Duminică.

Telefon Nr. 146.

Adresa telegrafică: „Foaia Poporului“, Sibiu.

INSERATE:

se primesc la BIROUL ADMINISTRAȚIEI,
(Strada Măcelarilor Nr. 12.)

Un tir pe săptămână 14 bani, a două-oară
12 bani, a treia-oară 10 bani.

Patriotismul.

Dela orice cetățean al patriei, obșteea întreagă, care alcătuiește statul, are dreptul să ceară să fie *patriot*, dovedindu-și patriotismul său prin fapte.

Dar cine e patriot în înțelesul adevărat al cuvântului, așa cum s'a statorit de mii de ani, dela întemeierea celor dintâi state?

Patriot adevărat e acela, care cinstește poruncile lui Dumnezeu și le urmează, pentruca în felul acesta să facă cu putință revărsarea darurilor Celui Preaînalt preste patria sa.

[Patriot adevărat e acela, care mereu să străduiește să se înalte în bunăstare culturală și economică prin muncă cinstită. Muncind astfel, devine un cetățean folositor statului, din care face parte.

Patriot adevărat e acela, care dă lui Dumnezeu, ce e al lui Dumnezeu și Cezarului (impăratului) ce e al Cezarului. Își plătește cu plăcere toate dările, cu ajutorul cărora cei puși în fruntea statului, adevărat în fruntea obșteii tuturor cetățenilor, să mijlocească tot mai mult ridicarea stării culturale și economice (a luminării minții și a măririi averii) tuturor cetățenilor. Iar când patria e amenințată de dușman, cetățenii sar întru apărarea ei, trimitând la luptă pe bărbații cei mai voinici și în vârstă cea mai potrivită, pe soldații țării.

Patriot adevărat e acela, care luptă din toate puterile lui și cu toate mijloacele legale, ca aceia, cari își bat joc de legile țării, cum se face la noi cu legea de naționalități, să fie îndepărtați dela cărmuirea țării. Patriot adevărat e acela, care caută să împedecă cu toate mijloacele legale pe cărmuitorii țării, când aceștia caută să facă bine numai unor fii ai țării, iar pe ceilalți îi socotește ca fii vitregi (mașteri) și nu numai, că nu-i împărtășește din roadele jertfelor aduse de ei în aceeaș măsură ca și fiii socoșiți mai buni, dar îi și împedecă să muncească ei cu puterile lor proprii la ridicarea stării lor culturale și economice.

Patria noastră a fost până în anul 1848 o țară numă pentru puțini și ciumă pentru partea cea mai mare a locuitorilor ei. O mână de nemeși — conți (grofi), baroni și nemeși mai mărunți — stăpâniă totul, mănca de-a gata, căci popoarăle trebuiau să muncească fără răsplată pentru acești trântori. De oarecare libertăți se mai bucurau orașele, la noi îndeosebi cele săsești, așezate cu întocmirile lor tot pe temeiul jefuirii averii și drepturilor poporului român. De-atunci s'au mai schimbat încetăva lucrurile, dar mai mult numai pe hârtie, căci și acum tot nemeșimea este a-

ceea, care croește legile spre răul poporului muncitor și spre binele ei. Cu nemeșimea parazită s'au unit cei de o fire: Jidanii, cari nu produc nimic, trăind pretutindeni din prostia popoarălor, și mâna de Sași, care se teme de peire decând legile au pus-o pe picior de egalitate în drepturi cu Românii.

În țara noastră, unde vorba goală și minciuna au ajuns stăpâne, nu e socotit, ca într'alte țări culte ale Europei, cetățeanul acela ca patriot, care împlineste cele arătate la începutul acestor rânduri. Nu, durere! O multime de slujbași administrativi, (comiți, vice-comiți, pretori, notari etc.) nu se gândesc la administrarea cinstită a cercurilor încredințate lor, ci la aflarea și punerea în aplicare a mijloacelor, prin cari să împedecă înaintarea culturală și economică a poporului. Se găsește chiar și câte un învățător ticălos, mai prost decât elevii lui, care hătându-și joc de autoritățile lui legale, pune piedeci dezvoltării naționale a poporului lui. Chiar fețe bisericesti își bat joc de legea și neamul lor, întovărășindu-se cu asupritorii, cum face vicarul dela Oradea.

Spre rușinea omenirii, tocmai oamenii aceștia pretind să fie numiți *patrioți*, așa că în lumea oamenilor cinștiți titlul de patriot a ajuns să fie o rușine, căci se dă stricaților, renegaților, plevii popoarălor din patrie, adevărat acelor, cari caută pe toate căile să împedecă mai mult ca jumătate din locuitorii țării în dezvoltarea culturii lor naționale, în progresul economic și în întrebuintarea drepturilor lor politice.

Blăstămii faptelor rele a ajuns însă chiar membrii din poporul maghiar, pe care zic, pe nedreptul, asupritorii noștri, că vreau să-l întărească dându-i aceea ce ni s'ar cuveni nouă. Dovadă despre aceasta ni-o dau cele ce se întâmplă cu colonizările de Maghiari printre noi Români.

Pentruca să ne slăbească cât mai mult, guvernele vitrege din Pesta au început de mai mulți ani să împartă moșiile statului, sau cele cumpărate de stat dela proprietari scăpătați, la țărani maghiari. După dreptate, moșiile acestea ar trebui împărțite, cu plată bineînțeleș, țărănilor români din vecinătatea lor, căci ei le lucrău și mai înainte ținându-le cu arândă. Nu s'a făcut însă așa, ci guvernul hain mai bucuros a vrut să vadă spărgându-se sate românești și locuitorii lor luând lumea în cap, cum s'a întâmplat în Bănat, decât să facă dreptate. Așa au adus coloniști maghiari din Bucovina, așa dară oameni, cari *nici nu erau cetățeni ai Ungariei și le-au dat moșii.*

De fapta aceasta *nepatriotică*, cum se zice în lumea cinstită, patriotică pentru cei

necinstiți, s'au folosit doi „patrioți“ unguri (de nu vor fi Jidani, cari sunt cei mai mari „patrioți“ de felul acesta), au format — fără nici un capital — o societate pentru colonizări de Ciangăi și Săcui în Hunedoara, au cumpărat pe datorie pământuri în valoare de presfe 400 mii de coroane, au clădit case, tot pe datorie, și au adus Ciangăi, dela cari au luat o arvună bună. Apoi au luat și restul banilor datorii de coloniștii cei noi, dar nu i-au plătit celor dela care au cumpărat pământurile, așa că Ciangăii au fost improcesuați. Din cauza aceasta larmă mare în dietă și prin gazetele jidano-maghiare, interpelări și alte prostii. Urmarea? Va veni tot statul să plătească datoria Ciangăilor, căci, după cum spuneă ministrul de agricultură Serényi în dietă, *va trebui ca în Ardeal să întărim pe Maghiarii noștri*, fără să se gândească, că prin „întărirea“ aceasta săvârșește cea mai mare nelegiuire, căci nedreptătește pe cei mai credincioși fii ai patriei, pe Români, adevărații patrioți din ziua de astăzi.

Apa trece însă, petrite râmân. Noi suntem aici stânca de granit, pe care n'au putut-o duce valorile murdarelor ape străine, cari s'au lovit de ea. Noi, poporul român, ne vom război și mai departe cu patrioții falși până va bitul dreptatea pe acest pământ sfânt, îngrășat cu sudoarea muncii noastre și cu sângele înaintașilor noștri. Căci și țara noastră va trebui să ajungă odată în rândul statelor civilizate, în cari dreptatea *pentru toți* e regină.

Chiverniseală nemeșască. Țara noastră plătește pe an 500 de milioane coroane numai dobândă (înterese) pentru datoriile, ce le are. În cei doi ani ai guvernării lui Hederváry s'au făcut datorii în suma de preste 600 milioane, din cari n'am profitat noi Români nimic, dar nici chiar poporul maghiar cel gugulit. Toate aceste milioane au fost votate de dietă compusă din deputați aleși după cea ami mișelească lege electorală de pe pământ, deputați, cari nu reprezintă voința popoarălor, ci a unor paraziti, cari trăiesc din sângele popoarălor. Pofțiți și vă mai dați votul la astfel de oameni, pentruca peirea noastră să fie cu atât mai sigură!

Pentru școala românească. O frumoasă pildă de dragoste pentru școala românească și de pricepere pentru însămnătatea cea mare a culturii naționale au dat Români din comuna Covasna (comitatul Treiscaunelor), locuită în majoritate de Săcui. Parohia a fost amenințată cu închiderea școlii, dacă nu va zidi o clădire nouă, așa după cum cer legile

și — inspectorii școlari. După multe sfaturi au hotărât să clădească o școală nouă în preț de 40 de mii de coroane contribuind fiecare după cum îl lasă inima pentru strângerea acestei sume mari. Iar țărani nostri de-acolo s'au grăbit care de care să subscrie și sume mai mari. Credinciosul Nicolae Manea a subscris 300 cor., alți 24 de țărani câte 200 cor., mulți câte 100 cor. și toți ceilalți cel puțin 25 cor.

Iată o dovadă, că unde sunt conducători buni și oameni cu dragoste de legea și neamul lor se biruie chiar și sărăcia, la care este. Căci nu poate fi sat, ai cărei locuitori să poată zice, ca sunt așa de săraci, încât să nu-și poată susține școala lor națională. Iar unde totuși și-au pierdut școala, e dovada de mare ticăloșie nu atât materială, cât mai vărtos sufletească.

Pentru votul universal. Incepe să se lumineze și în capetele învățătorilor maghiari. Așa vedem, că învățătorii din cercul Macaului (comit. Cenadului) au ținut o adunare, în care au declarat, că nu mai au nici o încredere în guvernele din Pesta și că toți sunt datori să lupte pentru *votul universal, egal și secret.*

Când se vor destepți, ca să vadă, că e o barbarie să chinii copiii frageți dela 6-12 ani cu învățarea unei limbi străine?

În Ciaba, unde frații Zsilinszky au omorât miseleste pe deputatul țarilor, pe Slovacul Achim, știm că țării au ales în locul celui omorât pe fostul ministru Kristoffy. Acesta a venit nu de mult între alegătorii săi, unde a ținut o vorbire arătând, că numai votul cu adevărat universal poate mântui țara de peire. Pentru aceasta trebuie însă să se disolve (incluza) dieta de acum și să se facă alegeri *noave, libere,* în care să se lupte pe fața și cinstiți prietenii și dușmanii votului universal.

Vorbirea fostului ministru Kristoffy a fost primită cu multa însuflețire de alegătorii adunați în număr de mai multe mii.

În contra partidelor ungurești. În Reichsratul (dieta) austriac, socialdemocrații, cari au acolo o mulțime de deputați, unul dintre ei a protestat împotriva întrebării armatei împaratesci, ca să împedecă poporul, care-și cere libertatea sa. Oligarhia (nemesimea) din Ungaria s'a aratat totdeauna dușmana popoarelor și dinastiei, de aceea aceasta le-a făgăduit popoarelor votul universal. Făgăduiala trebuie împlinită.

Împaratul încă e foarte nemulțumit de cece se întâmplă în Ungaria.

Dela frații din Turcia. E cunoscut cetitorilor noștri, că patriarhul din Constantinopol, în dorința de-a greciza pe Românii din Turcia, nu vrea să le dea odată cu capul dreptul de-a se ruga în biserici în limba lor românească. Cât de departe merg cu ura coarta limbii românești, a dovedit episcopul din Melenic, care venind în comuna Petrici, locuiește numai de Români și Bulgari, cari nu știe limba grecească, le-a ținut în biserică după sfânta slujbă o predică în limba — turcească! Cum Turcii învață dela Jidano-Maghiari și aceștia dela Turci, ne vom veni azi-mâine, că vr'un Pașă din Pesta trimite printre Români vr'un episcop, care să le vorbească elinezește. Cel dintâiu va fi Mangra.

Opoziția și reforma electorală. Se vestește din Budapesta, că partidele opoziționale au ajuns la o înțelegere cu privire la reforma electorală. Ele cer următoarele: Toți alegătorii de acum își vor păstra dreptul de vot. Vor mai avea dreptul de vot toți cetățenii, cari au împlinit 24 de ani, știu să scrie și să cetească și au locuința statornică de 1-2 ani în aceeaș comună (aici e vorba mai ales de lucrători). *Dintre cei fără știință de carte, vor avea dreptul de vot numai aceia, cari plătesc o dare de 15 cor.*

Votarea va fi secretă numai în acele cercuri electorale, în cari cel puțin 70 dintr'o sută de alegători știu carte.

După cum se vede, cele două puncte din urmă privitoare la analfabeți (fără știință de carte) și la secretul votului sunt îndreptate mai ales în contra Românilor. Aici se vede de nou, ce mare lucru e știința de carte și cum ajung să fie pedepsiți cei lipsiți de ea.

Cuvai din Croația taie și spânzură mai departe. Îndeosebi a pornit goană nebună împotriva gazetelor, pe cari nu le lasă să aducă între știri nici cece s'a vorbit în dieta Ungariei sau a Austriei. Pe mulți redactori i-a pedepsit cu închisoare și cu bani. Unii redactori au părăsit Croația și-și scot foaia în Ungaria sau în Austria.

O marturisire prețioasă în dietă. În ședința, în care s'a ales Tisza prin cele mai mărunte mijloace președinte al dietei și deputatul Kovács Gyula era frământat sub picioarele deputaților guvernamentali, iar ceilalți se bateau ca bețivii în crâjma, deputatul Deésy Zoltán striga: *Am dovezi și le voi publica, ca să arăt, că guvernul a luat din vistieria țării patru milioane și jumătate de coroane pentru a cumpăra și infirca sufletele la alegerile trecute.*

Sărbările în amintirea lui Gheorghe Barițiu.

I.

Încă înainte de ziua, când se împlinesc suta de ani dela nașterea nemuritorului nostru dascăl al neamului, Gheorghe Barițiu, *despărțământul Asociațiunii din Cluj* întovărășiți de alții din partea locului au făcut o serbare frumoasă în comuna **Jucul-de-jos** (comitatul Clujului), unde s'a născut Barițiu la 16 Maiu 1812. La serbare a luat parte și părintele canonic Dr. Vasile Suciu, vicepreședintele Asociațiunii, și corul tinerimii universitare din Cluj, condus de dl Ionel Rîșca.

În vechea bisericuță de lemn, la altarul căreia a servit zece de ani tatal lui Barițiu, s'a slujit liturghia de părintele protopop Dr. Elie Daianu din Cluj și părintele protopop I. Hățăgan din Cojocna, fiind lector dl catichet Ioan Precup din Cluj. La străni cântau preoții, iar răspunsurile liturgice le-a dat corul universitarilor români.

Părintele canonic Dr. Vasile Suciu a ținut o predică frumoasă, în care a arătat pornind dela evanghelia despre vindecarea orbului, că avem și noi oamenii noștri aleși, preoții și cărturarii noștri, care ne deschid ochii și a căror învățătură suntem datori să le urmăm.

După sfânta liturghie s'a slujit parastasul afară între prunii înflorați. Răspunsurile la parastas le-a dat corul universita-

rilor și corul țarilor condus de preotul local și de învățătorul Poruțiu. La sfârșit a vorbit părintele protopop Hățăganu.

După slujba din biserică s'a ținut ședința festivă a despărțământului, deschisă dl Dr. B. Bașotă, care vorbește despre însemnătatea zilei și salută pe delegatul comitetului central din Sibiu, părintele canonic din Blaj Dr. V. Suciu. Acesta răspunde arătând însemnătatea lui Barițiu, care a fost totdeauna omul bisericii, căci ea ni l-a dat. A vorbit apoi dl Dr. Octavian Rusu despre *Barițiu ca ziarist*, dl *Alexandru Lupanu* despre *Apostolia lui Barițiu*. Intre vorbiri au fost și cântări frumoase din partea dlui Solomon, student, și a corului. Înainte și după ședință s'au împărțit între țărani o mulțime de cârticele și numere din „Solia Satelor“ dela Cluj, unde era scris mult despre Barițiu. Pentru reușita cât mai frumoasă a acestei serbări banca noastră *Economul* din Cluj a dat despărțământului 50 cor., părintele protopop Dr. Daianu 20 cor., dl Dr. A. Frâncu 20 cor. și dl Bașota 10 cor.

Seara a fost petrecere cu joc.

După cum se vede, serbarea a decurs nu se poate mai frumos și obștea românească trebuie să fie adânc mulțumitoare domnilor noștri din Cluj, cari au cinstit într'un mod așa de vrednic memoria marelui nostru bărbat.

II.

Frumos și înălțător s'a sărbat amintirea lui Gheorghe Barițiu în Sibiu. În Sâmbata Rosaliilor s'a ținut un serviciu dumnezeesc în biserică gr-cat. Au servit protopopul din loc, dl Nicolae Togan; dimpreună cu domni preoți Agărbiceanu din Orlat și Pantea din Ocna. După sfânta liturghie s'a ținut parastas pentru odihna marelui învățat Barițiu. Au luat parte un număr mare din inteligența sibiană, în frunte cu înalt Prea Sfințitul Mitropolit *Meliana*, care a fost însoțit de Prea Cuviosia Sa Dr. Eusebiu Roșca, directorul seminarului „Andreian“, precum și reprezentanții comitetului central al „Asociațiunii“, ai bancii „Albina“, elevii școlii de fete a „Asociațiunii“ etc.

Tot în amintirea lui Barițiu, poetul nostru, dl Octavian Goga, a ținut o conferință vorbind despre „Rolul presei la noi“. Aceasta conferința a avut loc în Dumineca Rosaliilor, la 5 ore d. a., în sala cea mare a Muzeului Asociației. În fața unui public ales, dl Goga a scos la iveală rolul cel mare, ce îl are presa (gazetele) la noi, care să deosebește mult de presa altor națiuni. Asta prin faptul, că gazetele noastre au chemarea de-a întări simțul național la poporul nostru, de a-l ajuta să se ridice în cultură și bunăstare, iar nu numai de a-i aduce vești îngrozitoare, — de multe-ori cu totul străine de noi, — după cum se întâmplă în multe gazele ungurești și unele din România. În privința chemării presei la noi, nemuritorul Barițiu ne servește ca una dintre cele mai bune pilde.

Conferința a fost ascultată cu interes din partea publicului de față, iar la urmă dl Goga a fost viu aplaudat pentru cele spuse. Intrarea la conferință a fost benevolă. Venitul se va adăuga la fondul gazetarilor români.

III.

Luni, a doua zi de Rosalii, s'a serbat amintirea lui Barițiu în Brașov. Aceasta serbare a fost pusă la cale de „Gazeta

Transilvaniei", la care a scris în veci neuitatul Barițiu. La ciasurile 10 înainte de amiază s'a ținut parastas în biserica sfântului Nicolae. Au servit dl protopop al Brașovului Dr. Vasile Saftu dimpreună cu părintele I. Priscu și diaconul Dr. Stinghe. La parastas au luat parte delegați (trimiși) dela toate corporațiile românești din Brașov, între cari comitetele parohiale ale bisericilor din Scheiu și cetate, despărțământul Brașov al „Asociației”, reuniunea femeilor române, Asociațiunea meseriașilor, corpul profesoral și învățătoresc al școalelor din Brașov, gremiul comercianților, delegații presei și alții. Din partea familiei Barițiu au luat parte la parastas: doamna Aurelia Boldea născ. Barițiu, fiica fericitului Barițiu, d-na Victoria Vlad, nepoată, dl Aurel Vlad nepot și alte neamuri.

Luni seara a avut loc festivalul comemorativ (serbarea de aducere aminte). Deschiderea s'a făcut prin dl Dr. V. Nițescu, care în cuvinte alese scoate la iveală rolul cel mare, ce l'a avut răposatul Barițiu în gazetăria română prin întemeierea „Gazetei Transilvaniei”. După aceea d-șoara *Marioara Dima* a declamat mai multe poezii, iar dl *Silvestru Moldovan* a ținut o interesantă conferință despre Barițiu. De încheiere corul reuniunii de cântări a executat mai multe cântări de-ale măestrului Dima.

După festival a urmat o cină comună în sala redutei. Aci a vorbit frumos dl Dr. N. Vecerdea în numele proprietarilor „Gazetei” de acum, apoi protopopul Dr. Saftu în numele Brașovenilor și profesorul Nic. Bogdan în numele Asociației.

La redacția „Gazetei” au sosit mai multe telegrame și adrese de felicitare din Arad, Dej, București, Deva, Lugoj, Viena, Cluj, Șimleu etc.

Arhiducele Leopold Salvator între Români.

În numărul trecut am scris despre petrecerea Arhiducelui Leopold Salvator în Sibiiu și Calimănești (România). Mai dăm acum unele amănunte despre petrecerea Alteței (Înălțimii) Sale printre noi Români, poporul totdeauna credincios iubitei noastre case domnitoare și totdeauna ve-

seli, când putem saluta un membru al ei printre noi.

Despre primirea frumoasă făcută în Sadu ni se scriu următoarele: Vizitând uzina de electricitate din Sadu, comuna curat românească de lângă Sibiiu, a fost primit de poporul român de-acolo în frunte cu preotul și fruntașii comunei în mod serbătoresc, așa cum se cuvine unui membru al Casei împărătești.

În capul satului eră făcut un arc de triumf, cu inscripția românească de flori *Bine ați venit*. De aci încolo până'n piață drumul eră pe de amândouă părțile plantat cu brazi și cu măstacani, pe lângă cari eră înșirat poporul. În piață părintele *Dumitru Bunea*, în odăjdii și cu sfânta cruce în mâni, a ținut, în limba germană, o vorbire frumoasă, în care a asigurat pe Arhiduce de dragostea cea mare a poporului românesc față de casa noastră domnitoare. Poporul a răspuns cu: *Trăească și domnească în veci dinastia Habsburg!* În numele comunei politice, Alteța Sa a fost salutat cu o vorbire scurtă și frumoasă de dl notar *Victor Florian*.

Arhiducele a răspuns tot în limba germană, căci, după cum spuneă, nu știe destul de bine vorbi românește. A mulțumit pentru primirea frumoasă, la care nu s'a așteptat, și ne-a asigurat pe Români de cea mai viie dragoste a sa.

În drumul spre Calimănești a trecut prin *Boița*, altă comună curat românească lângă Olt, la intrarea în pasul Turnului-Roșu. La intrarea în comună eră un arc triumfal, toate casele dealungul drumului de țară eră frumos împodobite cu cununi de flori și cu verdețată, iar Boicenii noștri, bărbați și femei, bătrâni și tineri eră înșirați dealungul drumului de țară, care trece prin comună. Arhiducele a dat ordin să mână automobilul mai încet și la salutarile călduroase de „Să trăească” mulțumia frumos în dreapta și în stânga. Trecând prin *Boița*, dl maior Spiess a arătat Alteței Sale, ce huni soldați dă poporul românesc pentru armata împărătească.

Despre petrecerea în Calimănești, unde și-a pus pe piept cocarda Ligii culturale în *tricolorul nostru național*, am scris în numărul trecut. Aici a fost dat de Teodor R. Popescu mereu deslușiri despre poporul nostru și obiceiurile lui și despre

trebuința de-a se face o legătură mai bună de cale ferată între Sibiiu și România.

Dela Sibiiu, Arhiducele s'a dus și la *Brașov*, ca să inspecteze artileria de-acolo. Aici s'au prezentat toate autoritățile bisericesti și civile, ca să-l salute. Deputația românească a fost condusă de părintele-protopop Dr. Saftu, care într'o vorbire ținută în limba românească a asigurat pe Arhiduce de credința poporului român față de Casa domnitoare.

Arhiducele i-a mulțumit pentru vorbire, pe care a înțeles-o, rugând pe părintele-protopop să i-o mai spună înc'odată nemțește, ca să vadă, dacă într'adevăr înțelege așa de mult românește. Dl Dr. Saftu a împlinit porunca. Apoi Arhiducele a răspuns de nou, laudând însușirile frumoase de soldat ale Românului și credința poporului român față de casa domnitoare.

Petrecerea Alteței Sale Împărătești printre noi Români a fost o bucurie și totodată mângâiere pentru noi, căci am avut prilejul să ne convingem, că membrii Casei împărătești ne cunosc vrednicia ostășească și credința cătră tron și că atârnă numai dela ținuta noastră bărbătească, ca zilele de chin și asuprire să se schimbe în zile de dreptate. Amin!

Congregațiunea Comitatului Caraș-Severin.

Adunarea de primăvară a acestui comitat a fost de un interes deosebit, pentru că s'a desvelit în ea portretul (chipul) celui dintâiu comite suprem al acestui Comitat după absolutism (1861), a nemuritorului *Emanuil Gojdu*, marele binefăcător al neamului nostru. Icoana lui a fost așezată în sala cea mare de ședințe a casei comitatului.

Dl *Dr. V. Braniste* a ținut cu acest prilej o vorbire, în care făcând istoria aceluia timp a biciuit fără cruțare stările sălbatice de astăzi din patria noastră. Când s'a făcut instalarea de Comite a lui Gojdu lângă steagul unguresc fălăia și mândrul nostru tricolor pe casa comitatului, fără ca prin aceasta să fie primejduit statul. Ei,

Cu paloșul. 22

Poveste vitejască din vremea descălecatului
Moldovei

de

Radu Rosetti.

(Urmare.)

IX.

Ștefan Stroici întâlnește pe o jupâneasă puțin prietenoasă.

Precum fusese hotărât, Ștefan Stroici plecă din Cuhnia spre Moldova în dimineața după sfătuirea lui cu Bogdan. Era însoțit de o slugă care se afla de patru ani la dânsul și care îl urmase în Italia, Anton Guercy, un Francez.

Anton părăsise Franța de tânăr cu un nobil din Burgundia care se afla în slujba Împăratului nemțesc. Stăpânul său căzând într'o bătălie, Anton trecu în slujba unui cavaler al tagmei Purtătorilor de Spadă și luă parte cu dânsul la mai multe

războaie împotriva Leșilor, a Litvanilor și a Rușilor. Acest cavaler găindu-și și el sfârșitul pe câmpul de războiu, Anton căzu în robia unui kneaz român, care ținea un steag de călăreți români pentru slujba Craiului leșesc. Mai pe urmă kneazul, ajuns la bătrânețe, se retrase din slujba leșască și se întoarse la locul lui urmat de Anton care petrecu în Moldova ani îndelungați. În cursul unei călătorii ce o făcu la Dunăre pentru trebile stăpânului, o mare nenorocire lovi pe bătrânul kneaz, nenorocire în urma căreia își perdu și viața și averea. Sluga credincioasă, când se întoarse găsi casa risipită și averea toată luată în stăpânire de Voevodul Moldovei. Sătenii îl sfătuiră să se depărteze cât mai curând de pe acele locuri căci toți oamenii de încredere ai kneazului fuseseră măcelăriți și era în primejdie să aibă și el parte de aceeași soartă. Anton urmă sfatul ce i se dădea și, trecând munții în Maramureș, intră în slujba lui Ștefan Stroici.

El era un bărbat de statură mijlocie

și uscăcios, purta părul scurt și mustețile lungi. Fața lui, dubită de soare și de vijelii, era luminată de doi ochi cenușii mici dar vioi și pătrunzători. Deși se apropia acuma de șasezeci de ani era încă sprinten și puternic. Călăreț îndrăzneț, iscusința lui în mânărea paloșului și a sulitei uimise pe toți tovarășii de războiu. Era viteaz, bun la inimă, lipsit de viclesug și credincios celui a cărui pâne o mânca. Cam uitase limba părinților lui dar vorbea foarte bine nemțește, leșește și românește iar acuma începea a rupe și ungurește.

În dimineața zilei a treia după plecarea lor din Cuhnia, Ștefan care luase drumul cel mai lung, prin Udvarhely, ajunsese la granița Moldovei și, pe la prânzul cel mare, se opri la o crâjmă pentru a odihni caii. Dinaintea crâșmei, șaptesprezece cai, legați de niște țaruși bătuti în pământ, mâncau grăunțe din traistele atârinate de capetele lor. Șălele și frăele întinse pe pământ alătura cu caii precum și cincisprezece sulii lungi, înfipte în pământ, ar fi fost destulă dovadă că acești

dar atunci Ungurii aveau lipsă de Români, ca să se introducă mai curând constituționalismul. La banchetul de instalare, comitele Gojdu a ținut o vorbire, în care a spus, că pentru Români „*Deșteaptă-te Române*” trebuie să fie rugăciunea de dimineața și de sara.

Prim-notarul comitatului propune, să se voteze o adresă de mulțumită fostului prim-ministru Hederváry și una de încredere lui Lukács. Românii naționaliști protestează contra acestor adrese, căci amândoi sunt niște dușmani ai poporului, ceea ce au dovedit și prin neluarea unui vot cinstit universal, egal și secret. Banda virilistilor și a slugilor, fiind în majoritate, a votat însă adresele.

El Dr. P. Mladen interpelează (într-un mod) cu privire la nepăsarea aratăată de primpretorul Resiței, când s'a ivit diferența în comunele românești Zorlent și Jur, cum pretorul Cimponeriu și-a batut joc de alegătorii din Brebul și i-a mințit la alegerea de primar (chinez) și a luat și pe nedreptul o diurnă de 40 cor. dela un nenorocit, iar primpretorul Biro nu ține zile de judecată. Slugile guvernului urlau mereu în cursul interpelării dlui Dr. Mladen, dar aceasta a spus tot ce avea la inimă.

Vicecomitele răspunzând, a zis, că privitor la Biro va cereți, iar Cimponeriu va da înapoi cele 40 de cor. luate pe nedrept.

Ce scriu alte gazete?

„*Gross-Oesterreich*” (Viena). Dintre orasele Ungariei, 20 la sută (a 5-a parte) sunt locuite mai numai de naționalități, iar 80 la sută de Maghiari (și Jidani și rengați). Dintre carturari și orașeni *naționalități* abia au 23 la sută, pe când Maghiarii (Jidani și rengați germani și slovaci mai ales) au 77 la sută. Dintre gazete 1377 apar în limba maghiară, 150 în cea germană (dintre acestea multe sunt rengate), 41 române, 3 sârbesti și 1 rutenă. Nu se poate tagadui, că aceasta arată o slabă manifestare culturală a naționalităților nemaghiare, trebuie să avem însă în vedere, că ei nu dispun de întreaga putere a statului și de aceea nici nu se bucură de toate drepturile. „Egalitatea” aceasta de „drept” nu prea domnește nici

în sânul poporului maghiar, cu toate acestea nu s'a întâmplat încă cu nici un Maghiar, ca

1, jandarmul să-i tragă un glonț în foale, pentru că a purtat o cocardă (pantică) națională;

2, să-l dea primpretorul afară, pentru că nu știe ungurește;

3, să peardă un proces, pentru că nu cunoșteă limba pertractării;

4, copiii lui să nu știe celi și scrie, pentru că în școala de staf se perde vremea cu învățarea prostească de declamațiuni goale maghiare;

5, reuniuni de cultură și de cântări să fie desființate cu puterea, pentru că limba lor protocolară nu e cea maghiară, și

6, toate ordinațiunile autorităților (dirigătorilor) să fie pentru el o taină nepătrunsă, pentru că nu le pricepe, fiind date în limba străină.

Nu se poate închipui, ca supremația (puterea) maghiară să se mai păstreze cu ajutorul solgabarului și a jandarmilor. Tocmai Maghiarii au de o miie de ori mai multă trebuință de o dietă democratică (cu deputați alesi într'adevăr de popor) decât de maghiarizarea copiilor de altă limbă. E de mai mare înșămătate să avem legi bune, cari să mulțumească pe toți cetățenii Ungariei, decât să vedem maghiarizându-se firmele (numele) negustorilor și altele. Apăsarea naționalităților nu îndepărtează raul, ci-l mărește. Dacă le vom da o administrație (slujbași) bună, școale bune, la judecatorii și tribunale judecați drepte și o libertate cetățenească deplină, nu s'ar putea înțelege, pentru că naționalitățile să fie împotriva unui stat, care le da tot ce le trebuie pentru înaintare. Orice înaintare culturală duce la unitate, nu la neunire.

Știri politice din străinătate

Războiul italo-turc. Garnisoana turcească (soblatii) de pe insula Rodos ocupată de Italieni a fost încunjurată de armata italiană și, fiind abia preste 2000 de oameni numai, a trebuit să se predea. Cei prinși vor fi duși în Italia. Italia a mai ocupat încă și alte câteva insule turcești. Turcii de altminteri nu prea își bat mult capul pentru ocuparea acestor insule lo-

cuite mai ales de Greci, căci nu crede, că Europa să le lase Italiei.

Guvernul turc a hotărât acum în mod sigur expulzarea (alungarea) din Turcia a tuturor Italienilor. Inceputul s'a făcut cu cei din Smirna (cel mai mare oraș cu port din Azia mică), de unde au trebuit să plece 12 mii, cei mai mulți lucrători.

Turcia întărește acum cu multă armată și tunuri malurile Bosforului (strâmtoarea dinspre Marea-Neagră) la capătul căruia s'a arătat flota rusă.

În *Tripolitania* războiul curge ca și până acum: mici ciocniri cu puține jertfe, atacuri din partea Arabilor și a câtorva soldați turci, uneori respingerea lor, alteori respingerea trupelor Italiene. Italienii au început să-și schimbe purtarea față de Arabi. La început credeau, că o să bage groaza în Arabi, condamnând la moarte pe fiecare din ei, dacă eră prins cu armele în mâni, sau făcând serviciu de spion pentru trupele turco-arabe. Cu aceasta însă i-a îndârjit și mai rău, așa că au ajuns să lupte chiar și femei arabe în contra armatei italiene. Acum nu-i mai condamnă la moarte, ci pe unii îi achita (lasă liberi) tribunalul italian de războiu, iar pe alții îi condamnă numai la închisoare. Foile italiene spun, că mulți Arabi s'ar fi dat de partea Italienilor, cari le-au arătat, că sub Turcia au fost totdeauna asupriți, au avut parte numai de boale și foamete, pe când sub Italieni arc să le meargă mai bine.

Bulgaria. Pe ziua de 1 Iunie, regele Bulgariei va face o vizită Împăratului la Viena. E vorba să mulțumească pentru decorarea cu cel mai mare ordin (medalie) austriac, acela al „Lănei de aur”. Cauza adevărată a acestei vizite pare a fi însă alta. Am fost dat și noi, anul trecut, știrea, că între Austria și Bulgaria s'ar fi făcut o înțelegere cu privire la Macedonia, ca adică Bulgaria să pună mâna pe Macedonia rasăriteană, iar Austria pe cea apuseană, când va ajunge treaba la o împărțire a ei. Anul acesta însă Bulgaria a făcut o alianță cu Rusia, ceea ce nu e pe placul monarhiei noastre. E vorba acum să se lămurască starea lucrurilor și Bulgaria să fie indemnăată a nu se încrede prea mult în Rusia.

că erau oștenești, chiar de nu s'ar fi văzut, în crâjma și pe prispa ei, bând și mâncând o ceată de Nemți, cu coiful pe cap, acoperiți cu zale și purtând spezi lungi și late care le spânzurau subsoară.

Ștefan, lasând pe Anton să scoată saiele de pe cai și să le dea graunte, se duse în crâjma unde crâjmarul, un Sas nalt, cu părul balau și cu fața spână, îmbracat în haine strimte nemțești, vărsa vin în oalele ostășilor. Aceștia văzând înfătoșarea hotărâta și oșteneasca a lui Ștefan, armele lui scumpe și, mai ales, pînțenii de aur ce-i zângăneau la călcăie, se închinară la el, purtând tot odată mâna la coif, iar cei ce ședeau jos se sculară drepti. Ștefan le răspunse plecând ușor capul, apoi întrebă pe crâjmar nemțeste, dacă are vre-o odaie în care s'ar putea odihni câtva.

— O singură odaie am, răspunse crâjmarul, și intransa se află acuma, întorcându-se dela Udvarhely, soția cavalerului de Wolkenstein, dela Cetatea Neamțului, cu o slujnică. Dumneelor, ațlaose el arătând pe oștenii nemți, o însoțesc.

Atuncea, raspunse Ștefan, mă voi odihni și eu aici cum voi putea și, așezându-se pe un scaun, poronci crâjmarului să aduca vin pentru el și pentru sluga lui.

În fundul crâjmei ședeau, pe aceeași lăviță, împartind o masă ușoară, doi țărani români care, când intra Ștefan, vorbeau cu câțiva Nemți, ce se strânseseră împrejurul lor. Unul din aceștia, reluând vorba întreruptă, întrebă pe țărani:

— Credeți voi oare că Păunașul Codrilor să umble tot pe aici?

Cine poate să știe unde se află Păunașul Codrilor, răspunse unul din Români. Astăzi îl întâlnești pe Șomuz, mâne pe Troțuș, poimâne pe Bistrița, par'că-i o năluca. Spun oameni cari au fost față la lupta de alaltaeri că avea vr'o trei sute de oameni cu dânsul și astăzi s'ar crede că au intrat în pamânt, sau că s'au stins în văzduh. Pe toată valea Bistriței întâlnești numai oameni pacinici, și mâne poate să auzim de vr'o nouă faptă a lui, spre Suceava sau spre hotarul Țării Muntenestei.

— Spui că erau trei sute? mai întrebă

Neamțul îngrijit.

— Cel puțin așa am auzit noi, răspunse Românul. Slujitori de ai lui Vodă și strănsura din sate erau ca la patru sute de bameni și preste cinci zeci au rămas morți; singur am văzut cum i-au îngropat eri niște oameni cu popa din Pângărați.

Pentru noi, n'avem teamă, zise alt Neamt, căci meseria noastră este războiul și Păunașul Codrilor n'ar putea lua dela noi de cât lovituri. Dar avem grija fiindcă ne este încredințată stăpâna noastră.

— Nici o grijă să n'aveți pentru dânsa din partea Păunașului, zise atunci celalalt Român, care tăcuse până atunci, el nu se leagă de femei și mai ales de una ca Jupăneasa voastră care-i vesfită pentru bună-tatea și binefacerile ei. Păunașul Codrilor ar apăra-o chiar, la nevoie, de ori ce dușman. Dar acuma nu umblă numai el prin codri și nu iesă numai el la drumul mare; să vă ferească Dumnezeu de vr'o întâlnire cu lanuș și cu haraminii lui. (Va urma).

Mari vărsări de apă.

N'a fost destul cu potopul din urmă, care a nimicit averile a sute de familii, căci primim de nou știri despre alte vărsări și mai îngrozitoare.

Iată ce vești ne-au adus telegramele din zilele trecute: În *Lugoj* (Banat) apele râului s'au ridicat, în urma ploilor, cu câțiva metri și la 13 Maiu s'au revărsat peste mături, înecând o parte mare a orașului. În cursul nopții s'au surpat 40 de case, ale căror temelii fuseseră săpate de valurile apei. Alte multe case sunt slăbite cu totul în temeliiile lor. Locuitorii îngroziți s'au refugiat care pe unde au putut. Poliția și armata au sărit numai decât în ajutor lucrând, în bărci (luntri) toată noaptea. S'au înecat o mulțime de animale de casă. Preste o sută de persoane rămase fără adăpost au petrecut noaptea în casa comitatului. Orașul era în întunec, căci valurile acoperiseră uzina electrică. Soldații au lucrat la lumina faclelor.

Potopul s'a întins însă și mai departe în Banat, căci s'au revărsat râurile Timiș, Bistra, Berzava, Carașul și toți afluenții (râurile și văile, cari se varsă în ele) lor, înecând comunele *Obreja, Călniș, Vașcău, Cămaras, Cînta, Glâmbocă, Bistra-mare, Belințul, Boșca, Lugojelul, Păculo, Dobrușa, Urozul* și alte multe sate, toate românești, rămânând bieții oameni în cea mai neagră mizerie, căci avutul lor a fost stricat și dus de valuri.

În *Lugoj* oamenii erau în biserică. Și aici au pătruns valurile furioase, ajungând credincioșilor până la genunchi. Sfânta slujbă a trebuit să se întrerupă.

În unele locuri soldații trebuiau să smulgă cu puterea pe nenorociți din case, căci nu voiau să-și părăsească avutul lor.

Oșierii și soldații din regimentul 8 de honvezi și al 21-lea de artilerie (regimente românești), lucrând pe alocurea până la piept în apă, au săvârșit minuni de vitejie în lupta cu napasta îngrozitoare. Locotenentul *Chiriceanu* a scăpat cu o barcă mică mai mulți oameni. După ce îi duse pe toți pe uscat, iar el voi să-și continue munca de scăpare, luntrea s'a răsturnat cu el. Numai cu mare greutate a putut scăpa în not, după ce a fost lovit de bârne și alte lemne plutitoare așa de rău, încât a trebuit să fie dus la spital. Sublocotenentul de artilerie *Hoehr* a scăpat cu primejduirea vieții propriie un copil de țintă, care plutia în leagăn pe valuri. Căpitanul *Vasarhely*, ajutat de patru feciori s'a urcat pe copertșul unei case, care se clătina, și a scăpat o femeie. Abia ajunseseră în luntre, și casa se prăbuși în valuri. Soldatul *Heger* a scăpat singur 17 vieți omenești.

Sunt și mulți morți, iar despre unii nu se știe, ce s'a ales de ei.

La *Radna* s'a revărsat *Murășul*, potopind sămănăturile și dărâmand case. La mânăstirea de-acolo sosise o mulțime de credincioși pe sărbătorile Rusaliilor. Ei au fost surprinși noaptea de potop și abia au scăpat pe un deal din apropiere. O femeie a perit în valuri.

Vineri și Sâmbătă au căzut ploi mari și în comitatele *Dobăca, Sălagiu și Turda*, unde s'au revărsat râurile *Someș, Crasna, Beretău* și afluenții lor. Comuna *Iclodul mare* a fost acoperită cu totul de valuri, tot așa o parte a orașului *Gherla* și o mulțime de comune, mai toate românești, de pe malul *Someșului*. *Reghinal-săsesc* și alte comune au suferit de-asemena din cauza revărsării *Murășului*.

Oândiți-vă creștini la nenorocirea fraților și străneți ajutoare, care după puterea fiecăruia, pentru alinarea ei. Trebuie făcute colecte de bani, haine și bucate în toate satele noastre sub conducerea preoților nostri.

Lugojul în apă.

Despre marea nenorocire, care a dat preste *Lugoj*, primim dela corespondentul nostru din *Lugoj* următoarele:

De când există acest oraș, n'a mai pomenit nimenea, nici nu se povestește, că a venit asupra lui o pacoste atât de mare, ca cea din zilele *Rosalii*.

La anul 1842 a ars *Lugojul* aproape întreg, tot pe atunci a fost mari ploi, dar un potop grozav de apă, ca cel de acum 3 zile, nici în biblie nu s'a mai povestit!

Vineri și Sâmbătă înainte de *Rosalii* două ruperi de nori s'au desfăcut asupra graniței bănățene. Râurile *Timișul, Bega, Nera și Bârzava* cu o furie nețărmurită inundară comunele românești în mersul lor pustiind sămănături, pometuri, vite, hoară și edificii iar în urmă întreaga lor apă s'a revărsat asupra frumosului *Lugoj*.

Seara în ziua de *Rosalii* stradele mai apropiate de *Timiș*, ca strada: *Comitatului, Nedelui, Udrea, Faur, Valeria, Eugen, Tuneci, Șoro, Isoară, etc.*, chiar piața mândră *Izabela*, strada *Huniade, Corvin*, cu frumoasele lor cafenele, ca: *Corso, Annigo, Roial*, cu prăvăliile elegante etc. erau pline până în brâu de apă. Se umplură de apă pivnițele cu feluritele mărfuri comerciale, chiar și în biserici intră apă, — afară de cea gr.-or. Scaldătorile de pe *Timiș*, cea de aburi și stabilimentul electric s'au stricat de puterea apei. Cest din urmă nu mai funcționă. Întunerecul domnea preste întreg orașul. Noul pod de beton, ce era să fie predat în 1 Iulie s'a dus cu valurile apei. Asemenea și cel de lemn. Lunea se tânguia, sbiera, țipa și-și căuta numai mântuirea vieții. De avere nu mai era vorba, numai de viață!

DI Dr. *Z. Medve*, comite suprem, ajutat de dl vice-comite *A. Issekutz* și de dl protonotar *Z. Tulajdy*, a luat cele mai strajnice dispoziții pentru alinarea încâtva a suferințelor celor nenorociți. DI comite era în legătură telefonică cu întreg comitatul atins de napastă.

Primarul orașului, dl Dr. *D. Florescu* și protonotariul Dr. *Băltescu* au cerut ajutorul miliției de honvezi și artilerie de aici și din *Timișoara*, care împreună cu poliția și jandarmăria scăpă din ghiarale morții multă lume. Locotenentul de honvezi *Chiriceanu* scăpă 7 Bulgari dintr'o grădină de verdețuri cu rizicul vieții sale. Apa se ridică prin case la un metru și doi metri.

Ilustra soție a Comitelui suprem Dr. *Medve* a pus la dispoziție haine și hrana neapărat de lipsă pe sama celor nenorociți!

Adăposturi de scăpare au fost: Casa comitatului, palatul justiției, al direcției financiare, spitalul, cazarmele și unele edificii școlare.

S'a constatat până acum, că în *Lugoj* s'au demolat 289 edificii, au rămas fără adăpost 1890 familii cu 8729 membrii familari. Paguba orașului însuși se ridică la 800,000 coroane, iară a privaților preste 3 milioane.

Comitele suprem, dl Dr. *Medve*, s'a și îngrijit de primul ajutor. Ministrul prezydent a trimis deocamdată la dispoziția comitelui suprem 20,000 cor., asigurându-l,

că va ajuta în timpul cel mai scurt din partea statului pe cei nenorociți.

Asemenea și Exelența Sa, dl *E. Jakobffy*, secretarul de stat în Ministeriul de interne, — ca fiu al acestui băntuit comitat, — a promis sprijin.

Trenurile spre *Orșova* și *Ilia-Mucășană* au fost împedecate. Apa începu să scadă abia a treia zi. Acum e lipsă de pompe, dar nu-s. Se așteaptă dela *Timișoara* și *Segedin*.

Afară de orașul *Lugoj* au mai suferit naufragii grozave: *Reșița, Jupanii, Căsteliul, Silha, Lugojelul*, poate orașul *Caransebeș* în primul loc.

Grăbește acum puternică stăpânire și cucernică societate întru alinarea celor băntuiți amar de soarte! G. J.

Cutremure de pământ în România.

În mai multe județe din România, începând dela al *Ilfovului* (unde e *Bucureștii*) spre răsărit mai ales, s'au simțit în Sâmbăta *Rosalii* cutremure. Mai mari au fost sguduiturile în orașul *Focșani*, unde la câteva case au căzut tavanurile și au crepat pereții. Oamenii îngroziți au petrecut toată noaptea în stradă, de teamă să nu mai vină o sguduitură, care să-i apuce în case.

Despre acest cutremur de pământ ni se trimite din *București* următoarele amănunte:

În orașul *Focșani* au crepat zidurile dela toate școalele și bisericile, precum și dela Palatul administrativ (casa comitatului), care a fost inaugurat numai înainte cu o lună. După cutremurul din noaptea întâiu a urmat un al doilea în noaptea următoare, așa că bieții oameni n'au dormit două nopți, necutezând să mai intre în case.

În întreg ținutul *Vrancei* (lângă comitatul *Treiscaune*) au fost cutremure prin toate comunele. Pe râul *Putnei* s'au format, din cauza cutremurului, mai multe sorburi, cari aruncă în sus apă, pe care o înghite apoi iară. Un sorb puternic a smuls chiar copaci mari.

Cutremurul s'a întins și dela *Focșani* spre apus. În orașul *Râmnicul-sărat*, clopotele au început să sune singure, trăsurile se legănau în mers, femeii, copiii alergau îngroziți pe stradă, căci și aici au crepat zidurile dela multe locuințe.

Tot Sâmbăta a mai fost cutremur în orașele *Vaslui* și în *Botoșani*, unde încă s'au dărâmat case.

„FOAIA POPORULUI“

este

cea mai veche, mai bună și mai ieftină foaie pentru poporul nostru.

Cuprinsul ei, foarte bogat și variat, este anume întocmit pentru trebuințele țărânului român.

Numeri de probă se trimit la cerere ori-cui gratis.

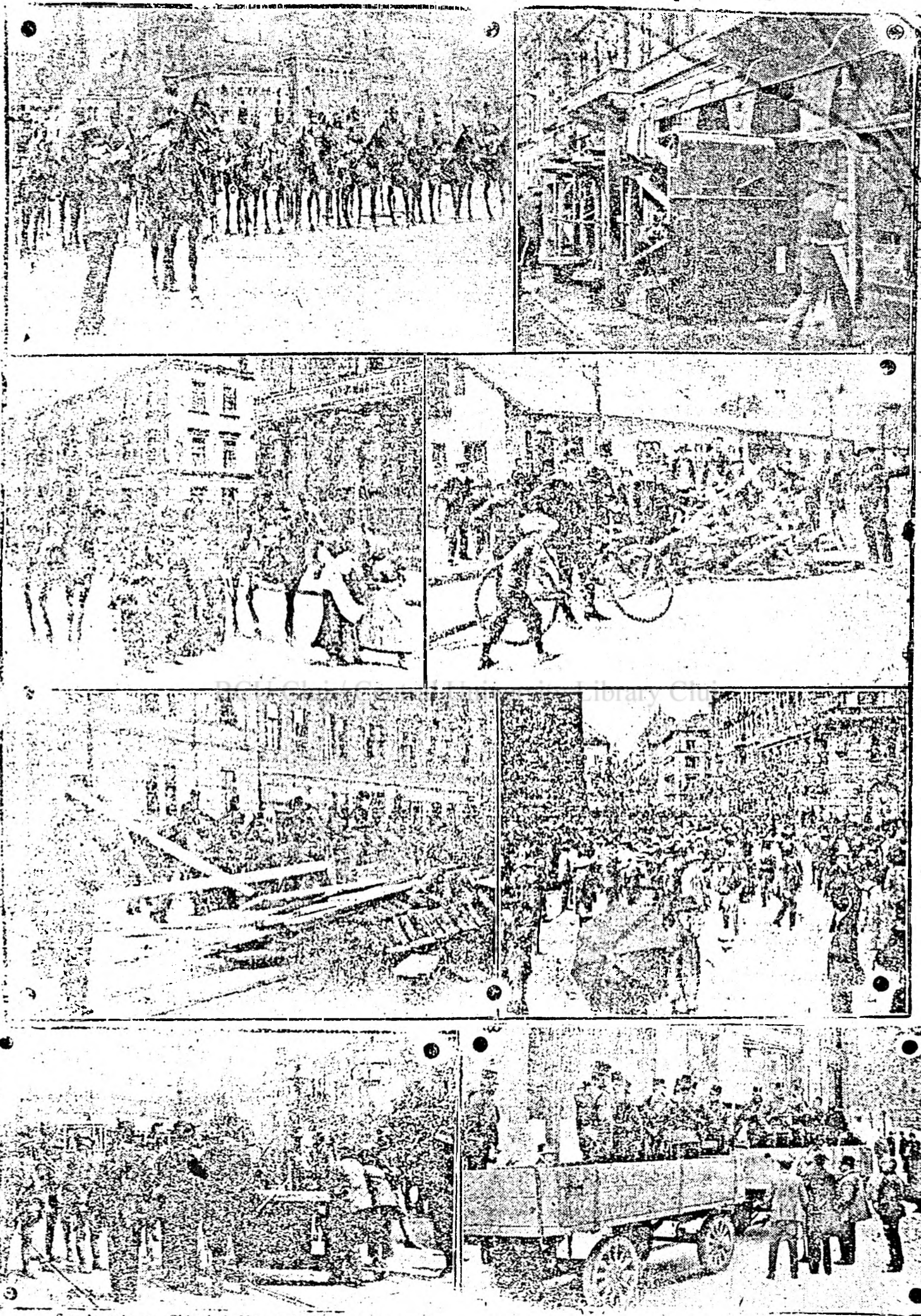
Abonarea se poate face cu începutul fie-cărei luni și costă:

Pe un an întreg	4 cor. 40 bani
Pe o jumătate de an	2 „ 20 „
De acum până la Anul-nou 2	„ 70 „
Pentru țările străine	11 „ anual

Lășiți deci „Foaia Poporului“ preste tot locul, ca astfel să o putem face și mai bună!

Abonații cei noi primesc în cinste și partea romanului „Cu paloșul“, care s'a tipărit până acum în foaie.

Vederi dela revoluția din Budapesta.

Sus în stânga: Chipul 1 Husari înaintea parlamentului, — în dreapta: un car de tramvaiu rasturnat. — Rândul al 2-lea în stânga: jandarmii se silesc a depărta pe toți oamenii de pe stradă, — în dreapta: baricade din lemne, după care se pun răsculații, ca să nu-i poată atinge poliția și miliția. — Rândul al 3-lea în stânga: o alta baricadă, după care totuși a pătruns miliția și vrea să împrăstie pe oameni, — în dreapta: mulțimea adunată pe Piața Libertății. — Rândul de jos în stânga: baricade pe Piața Libertății, — în dreapta: două automobile, în forma carălor de povară, cari transportează polițiști și soldați. — Omorîți au fost 13 inși, iar răniți mai multe sute. — Vezi amănunte la pagina 7.

Se scoală poporul...

Turburările, de cari am amintit pe scurt în numărul nostru din urmă au fost o revoluție adevărată. Timp de două zile, Budapesta a fost ocupată de o întregă armată compusă din 15 batalioane de infanterie, 2 regimente de husari, 2 regimente de pionieri și 2 regimente bosniace. Parte mare din trupele acestea au fost aduse în grabă din alte orașe. Căci aproape o sută de mii de oameni, sătui de minciunile, cu cari îmbată popoarele țării de atâția ani deputații din Pesta, au ajuns la des-nădăjduire și au început cu arma în mână și prădând să ceară dreptatea: votul universal, egal și secret.

Oprindu-se demonstrația în fața dietei, mulțimea uriașă a început să strice totul pe unde trecea. Ferestrele palatelor fură sparte, între altele au cercat să dărâme casele urgisitului de toată lumea cinstită, ale lui Tisza, ales în mod nelegiuit președinte al dietei. În poarta deputatului-gubernamental Voinics, unul dintre cei mai mari dușmani ai libertății poporului, au aruncat o bombă, care a spart poarta, zidul din față al caselor, dar Voinics a scăpat... Au dat foc fabricilor, localurilor, unde erau posturi de polițisti, au spart preste 6000 de felinare (lămpașe) de stradă și au dat foc gazului, care isbugniă cu furie din țevile sparte. O parte mare a orașului eră într'un întinerec desăvârșit.

În Piața Libertății și în strada Nagymező au ridicat baricade, grămădind scaune, mese și holovani ca un zid unele preste altele și împușcând din dosul lor asupra armatei și a poliției. Au răsturnat 250 de vagoane de tramvaiu, stricându-le. Din partea armatei s'au dat 140 de atacuri împotriva poporului răsculat, s'au dat salve întregi, stradele s'au acoperit cu morți și răniți. Răsculații au isbutit să ajungă la locuința lui Tisza, trăgând focuri asupra ei, dar n'au putut rani pe nimeni. Preste sunetele împușcăturilor și trosnetul focului, care mistuia fabricile, răsună ca un buciurn amenințător strigătul: *Trăiască votul universal!*

Vineri seara se făcuse în sfârșit liniște, armata se retrase.

Demonstrațiuni mari urmate de turburări s'au mai întâmplat și în orașele Timișoara, Kecskemet, Satu-mare, Cinci-Biserici și Hodmezővásárhely.

Vor fi înțeles acum și ceice stăpânesc — până când? — că și răbdarea popoarelor are o margine. Și dacă nici cele întâmplare nu le va deschide ochii și legea electorală, ce vor croi-o, va fi tot asupritoare pentru ceice asudă și-și varsă sângele pentru patrie, să nu creadă, că se vor bucura mult de ea. Au trecut o mie de ani, decând în țara aceasta numai o mână de oameni s'au bucurat de toate foloasele ei, iar milioanele gem și acum în robia politică, culturală și economică. Aceasta trebuie să se schimbe și încă cât mai curând.

Înmormântarea jertfelor căzute la Budapesta s'a făcut în parte Luni (altă fuseseră înmormântați mai înainte). Trupurile celor morți au fost duse cu mare pompă la cimitir, fiind însoțite de vre-o 20 de mii de oameni, cei mai mulți muncitori. Sicriile-eră încărcate cu cununii primite dela lucrătorii din toată țara și din Austria. La înmormântare au luat parte și delegați din partidul kossuthist și justhiet.

Giume și snoave.

Un doctor prescrie o rețetă unui bolnav. La plecare îi spune:

— Ai să înghiți aceasta (adecă doftoria), și-i arată cu degetul, ce scrisese pe hârtie. Bolnavul luă rețeta doctorului și-o înghiți...

— Câți ani ai, întrebă Tândală pe Păcală.

— 40 ori 50.

— Cui, nu știi câți ani ai?

— La ce bun să știu? Înțeleg să știu câți bani am, căci mi-si poate fură cineva, dar anii... ce lipsă; știu, că n'are să mă fure nimeni.

O țarancă se înapoia dela pădure ducând un măgar de căpăstru. Aproape de sat, măgarul se smuci și o luă fuga spre casă.

Tocmai trecea un fecior din satul vecin. Plăcându-i fata, dete în vorbă cu ea și o întrebă:

— Ești din satul vecin, fetico?

— Păi!... răspunse fata.

— Atunci trebuie să cunoști pe Dobrina lui Gogârț?

— Păi!... răspunse ea.

— Dacă-i așa, te rog să-i duci sărutatul ăsta din partea mea — și dă să o sărute.

Dar fata îl împinse dela ea zicându-i:

— Dacă ți-e grabă, sărută măgarul, pentru că el o să ajungă mai curând în sat.

Judecata Căzacului.

Eră pe timpul războiului româno-rus-ture din 1877/78. Un Jidan mergea călare la oraș. Pe drum se întâlni cu un Căzac, care-l dete jos de pe cal, încălecă și o porni înainte la oras, lăsând pe Jidan în plata lui Moise.

Jidanul o pornește pe jos și a doua zi se plânge la generalul rus. Căzaci sunt scoși în front (în linie) și Ovreiu arată generalului pe acela, care li răpise calul. Acesta spune însă, că „a găsit calul“.

— Dar eu eram călare pe cal, ce vâetă Ovreiu!

— Așa-i? se răsti generalul către Căzac.

— E adevărat, că i-am găsit pe amândoi, răspunse Căzacul. Dar cum n'aveam ce face cu Jidanul, lui i-am dat drumul și am luat numai calul...

Plăcinta Țiganului.

Un puiu de Țigan se întâlni cu o Româncă, la care mumă-sa lucră une-ori.

— Ce mai faci, Culeo?

— Bine.

— Dar mumă-ta ce face?

— Bine, eră aseară să facă plăcintă, dar n'a mai făcut.

— De ce?

— D'apoi n'avea brânză și unt și făină, că țavă găsia ea în sat.

Bun răspuns.

Un țăran român călătoria întâia oară cu trenul. În vagon eră și un domnișor ungur. Acesta, ca să-și bată joc de Român îi zise:

— No, moi, acum plecăm la iad.

— Nu face nimic, îi răspunse Românul, eu am bilet de dus și întors, așa că rămâi singur acolo.

Știrile Săptămânii.

Sibiu, 31 Mai n.

Din cauza sărbătorilor, a rapoartelor sosite dela adunarea din Alba-Iulia și despre vărsările de apă, — numărul de azi al joi noastre a apărut cu o zi mai târziu.

Sășii, de privilegiu iubitorii și de Români urătorii nostri concetățeni de pe pământul Vlahilor și Bisenilor sunt supărați rău pe Arhiducele Leopold Salvator. Auzi, să meargă El prin satele Blohilor, să le spună, că le pricepe limba cea frumoasă, că sunt minunați soldați, că femeile noastre sunt adevărate artiste în cusături și țesături! I vor fi spus ei, nu-i vorbă, că Români sunt puțini, dar ce să-i faci, dacă ei nu vreau să se ascundă — pe sub pământ. Au pătit-o ca și Sașii din Brașov, cari se laudau mai acum câțiva ani tot în fața membrului din Casa Domniitoare cu regimentul „săsesc“ de artilerie din Brașov, pânăce s'a sculat la banchet tunarul nostru, dl căpitan de-atunci Gheorghe Popa, ca să spună, că feciorii din regiment sunt în majoritate Români. Și așa de supărare, gazeta lor din Sibiu, care publică articole chilometrice, în cari le spune cu multă grijă cetitorilor de câteori a strănutat „Exelența Sa“ Hedervary, „Exelența Sa“ armenească Lukács, tace chitic despre vizita Arhiducelui pe pământul nostru românesc.

Pământ încăput pe mâna Românilor. Din Tulgheș (Gyotölgyes în Săcuime) ni si scrie: Români au cumpărat cu 35 mii de coroane partea cea mai mare dintr'un loc al comunei ungurești Chilieni, cu toate, că din patru părți numai o parte suntem Români, celelalte trei părți fiind Săcui și Jidani. Dar ne-am ținut frățește și așa am reușit să aducem pământul în proprietatea noastră. G. Z.

Sfințire de biserică. Comitetul parohial din Deda invită la actul sfințirii biserice, care se va celebra prin Exelența Sa Inel Prea Sfințitul Domn Ioan Mețianu arhiepiscop și mitropolit, la 20 Maiu v. (2 Iunie n.) 1912, (Duminea tuturor Sfinților), precum și la toate festivitățile împreunate cu acest act.

Dela Reuniunea română de înmormântare din Sibiu. Ni se scrie: De sărbătorile Rosaliilor aceasta Reuniune al cărei prezident e dl Pant. Lucuța și secretar dl Vic. Tordășianu a înmulțit avutul național, cumpărând zilele acestea fostul deposit al institutului de înmormântări Fritz W. Elges, bogat sortat cu toate soiurile de obiecte trebuincioase la înmormântări, cum sunt: două cară (dricuri) funebre, între cari unul închis cu sticlă și cu 4 felinare, sicriuri, felinare funebre, cununii, acoperitoare, sicriuri de metal și de lemn pentru transportarea morților, cu închizătoare ermetică etc. etc. Venitul curat al acestei prime întreprinderi românești de acest soi în Sibiu este destinat înmulțirii fondului Azilului pentru adăpostirea neputincioșilor și pentru orfanii nostri scăpătați. Reuniunea va efeptui cu prețuri convenabile înmormântări de clasa I, II și a III-a. Pentru depozit Reuniunea va deschide după toată probabilitatea o prăvălie în strada Quer (Poplăcii mici) preste drum dela salonul de barbierie Ioan Roman. Foștii membrii să vor înmormânta cu reducere însemnată.

Cununie. D-soara *Cornelia Bratu* din Tilișca și dl *Augustin Sandru* din Viștea de Jos își serbează cununia lor Duminecă, în 2 Iunie 1912, în biserica gr.-or. română din Tilișca. Ca răscumpărare a aminturilor de fidanțare și altor formalități mirii au trimis la administrația fondului ziaristilor suma de 20 cor.

Societate teatrală maghiară peritoare de foame. Pentru maghiarizarea — o prostie! — naționalităților, se plătesc din veniturile țării și teatraliști maghiari, pe cari îi trimite în ținuturile locuite de naționalități, ca să le încante (?) cu arta lor teatrală. Se vede însă, că tocmai în orașele curat ungurești li se isprăvesc banii de ajutoare, iar Maghiarii înșiși nu-i sprijinesc. După cum cetim în foile maghiare, o trupa teatrală de-ale lor a ajuns peritoare de foame tocmai în Murăș-Oșorheiu, vestit cuib săcuiesc. Făcând gazetele jidano-maghiare gălagie, a mers unul din Budapesta la ei, cu bani bineînțeles, ca să-i scape de nevoie.

Despre alegerea de primar din Hondol am primit un raport mai amănunțit, pe care-l vom publica în numărul viitor.

Alții după ei. În anul 1906 au fost colonizați pe proprietatea unui Maghiar din Farcăș 16 familii maghiare aduse tocmai din comitatul Hevesului. Pana acum au mai rămas șase familii, chemate să maghiarizeze și civilizeze (?) pe Românii de-acolo. Acum de curând Ungurii acestia au ajuns în fața tribunalului, pentru că unul dintre ei a omorât pe un altul. Un martor, tot colonist maghiar, a spus, că și pe el eră să-l omoare, căci s'au certat pentru niște porți furați dela mai mulți Români.

Risipi-v'ati ca faina orbului toți coloniștii maghiari și de alt neam v'arati printre români!

Un mormânt al lui Mihail Viteazul și o expoziție la Târgoviște. La gimnaziul militar din Târgoviște, dl N. Iorga va aranja într-o sala o expoziție istorică, care va cuprinde arme, documente, icoane și tot felul de lucruri, cari să amintească domnia lui Mihail Viteazul, stăpânitorul Munteniei, Moldovei și Transilvaniei și aliatul împăratului austriac Rudolf de Habsburg. Afara de aceea la mănăstirea Dealului de lângă Târgoviște se va săpa în peatra un mormânt, în care se va depune craniul (scăfărlia) marelui voevod.

Un primpretor — ca la noi. În *Érmihályfalva*, comuna ungurească din Bihor, erau deunăzi adunați preste o mie de proprietari, cari își aduseseră caii spre vizitare înaintea comisiiei. De față eră și primpretorul *Doloczky*. Țăranul *Kovács Ferencz*, care surd fiind nu auzia când se strigau numele, a dat să vie cu calul înainte, fără să fi fost încă chemat. Nemeșul *Doloczky*, ca să-și arete nobilitatea (?) de jupuitor al poporului, a sărit asupra bietului țăran lovindu-l fără milă cu pumnii preste cap.

Numai când va fi poporul stăpân, o să scăpăm de astfel de feară domnești.

Nouă grevă în Londra. Lucrătorii din docuri (unde se încarcă și descarcă mărfuri) s'au pus iară în grevă în număr de 300 de mii. Poporațiunea Londrei va ajunge de nou în mare lipsă, mai ales cu de ale mâncării.

Reuniunile de înmormântare își sporesc mereu numărul și la noi, și e îmbucurător faptul acesta. Un caz de moarte e totdeauna o nenorocire în familie, nu numai pentru durerea sufletească, ci, la mulți, și pentru cheltuielile împreunate cu o înmormântare creștinească. Când vreau oamenii să facă o reuniune de înmormântare, țin o adunare, în care se hotărăsc statutele. Despre adunare se face și un proces verbal (protocol). Apoi protocolul, statutele și lista membrilor se înaintează ministrului de interne, dar nu de drept, ci prin pretură. Pe rugare se va pune un timbru de o coroană, pe fiecare coală din procesul verbal, statute și listă câte unul de 30 de bani. Preste timbru nu e ertat să se scrie nimic. Toate scriptele acestea se fac în două limbi: pe coloana dintâiu românește, pe a doua ungurește. Statutele trebuie făcute în patru exemplare din cari trei timbrate și unul netimbrat.

Și-a presimțit moartea. În Bácska întreagă (partea de meazăi a ținutului dintre Tisza și Dunăre) eră cunoscut bătrânul *Lazăr Manici*, care implinise 82 de ani. Nu de mult le spusе rudelor, că are să moară în curând. Și-a spus dorințele, cum vrea să fie înmormântat și pe cine să cheme la înmormântare. A trimis preotului taxa de înmormântare, a plătit și pentru trasul clopotelor. Apoi a trimis după *șimplar* (măsar), care a și venit și i-a luat masura pentru sieriu, pe care l-a plătit numai decât. Toți credeau, că bătrânul a închunit. Când a vrut însă să le mai spuna ceva celor din jurul său, a căzut grămada și a murit.

Învățătura despre plantele de leac. La academia (școala mai înaltă) de agricultură din Cluj s'a hotărât să se țină un curs de 7 zile (dela 20 Iulie pana la 6 August n.) pentru preoți și învățatori, ca să li se arete, cum trebuie culesse și folosite buruienile de leac. Se vor primi 20 de ascultători, cari vor căpăta locuința și 64 coroane pentru cheltuieli. Cererile să se adreseze, pana la 15 Iunie, direcțiunii academiei.

La noi creșe o multime de buruieni, ale caror frunze, flori sau rădăcini se plătesc bine de farmaciști (apotecari) și ar putea fi un izvor bun de câștig pentru mulți țărani de-ai noștri. De aceea ar fi bine să poată pătrunde și câțiva preoți și învățatori de-ai noștri la acest curs, învățând ei apoi pe alții.

Faptă și răsplătă. Un morav din *Olmütz* (provincia Moravia din Austria) a avut o ceartă cu o sluga a lui. Acesta a scos cuțitul și l-a înjunghiat pe stăpânul său, lasându-l mort. Aflând oamenii despre acest omor, s'au luat după ucigaș, pe care-l duceau jandarmii, l-au smuls din mâinile acestora și l-au omorât cu lovituri de bătă și de furcoale.

Un copac cu condeie de scris. În India (Azia) crește un copac, numit copacul de cerneală. Lemnul lui e plin cu un lichid (materie curgăcioasă) de culoare neagră. Dacă tai o mlădiță și o ascuți la un capăt, poți scrie cu ea ca și cu un condei, căci din ea se scurge sucule cel negru ca dintr-o peană muiată în cerneală. După câțva timp se usucă mlădița și sucule nu mai curge. Dacă o muiem în apă, iară mai poți scrie câțva timp, apoi seacă cu totul, așa că trebuie să-ți tai altă mlădiță.

Promoție. Dl *Nicolae Vlaicu* v-notar la scaunul orfanal din comit. Făgărașului în 11 l. c. a fost promovat la universitatea din Cluj doctor în științele juridice.

Preoți sfinți. Pe vaporul uriaș *Titanic*, care s'a cufundat pricinuind moartea a preste 1600 de oameni, se aflau și doi preoți francezi. Când au fost așezați în luntri femeile și copii și o parte dintre bărbați, ei încă au fost înbițați să treacă într-o luntre. Dar n'au vrut, spunând, că mai bucuros vreau să moară decât ca vr'utul dintre călători să ajungă fără deslegare în mormântul de apă. Spun cei ce erau în luntri, că în momentul când se cufundă *Titanic* cei doi preoți erau pe puncte dând cea din urmă deslegare celor pe cari îi așteptă moartea.

Cu adevărat oameni sfinți, înaintea căroră ne închinăm.

Un aieroplan pentru armata română. Clubul liberal din Craiova a hotărât să cumpere un aieroplan și să-l dăruiească armatei române. Până acum a mai dăruit principele Bibescu câteva și dl Cantacuzino unul. Alții vor urmă mai ales, că acum s'a înființat și o Ligă pentru scopul acesta.

Sonda de petrol dela Moreni (judetul Prahova) n'a încetat să ardă nici după 12 zile. Au adus tunuri mari, din cari au impușcat asupra ei, ca să o sfarme și să facă pământul să se surpe, astupând-o, dar n'au isbutit. În sfârșit a rămas, ca să facă pe sub pământ o galerie (gang) până în apropierea gurii de gaz, care arde, și acolo să umple cu *Qinamită*, care explodând să surpe pământul și să inee focul.

Parastas pentru Gheorghe Cârțan. Iancu Teofilescu, preocupat din București, la care se adăpostea de multeori badea Cârțan, a trimis zece lei ziarului „Universul“, ca să se slujească un parastas pentru odihna sufletului lui Cârțan.

Au amintit anul trecut, că s'a început și o colecta pentru ridicarea unei cruci pe mormântul lui Cârțan, contribuind înalt Prea Sfinția Sa mitropolitul Moldovei cu 100 lei și dl Dumitrescu-Câmpina, directorul „Universului“ cu alți o sută de lei. Pentru scopul acesta au mai subscris și alții cu sume mai mici, așa că până acum s'au adunat 238 de lei.

Inimă neagră. Gheorghe Ciocan din Hârseni (comit. Făgăraș) trăia despărțit de nevasta-sa, care fugise la părinții săi din comuna învecinată Sebeș. Prin Februarie, când eră gerul cel mare, tatăl cel fără suflet și-a alungat copilașul de 6 ani din casa în drum. Bietul copil a plecat flămând și aproape gol la mamă-sa în comuna Sebeș. Dar și aceasta eră tot așa de neagră la suflet, căci l-a dat afară pe copilul, pe care-l purtase în pânțelele ei și eră sânge din sângele ei. Copilul s'a întors la tatăl său, dar acesta nevrând să-l primească, a rămas în drum. Noroc, că s'a găsit un creștin, care l-a adăpostit. Despre purtarea tatălui s'a făcut arătare și tribunalul l-a condamnat la trei săptămâni închisoare. Prea mică pedeapsă pentru o astfel de faptă, care nu se întâmplă nici la cei mai salbatici păgâni.

S'a pierdut o bivolă. În ziua de 19 Maiu st. n. s'a pierdut o bivolă a lui *George Fleșiar*, econom în Toarcla, comitatul Târnava-mare. Cine ar ști ceva despre această bivolă pierdută, binevoiască a încunoștința pe numitul proprietar.

O feară. În luna lui Decembrie anul trecut a dispărut din curtea marelui proprietar maghiar Szabo István din Balmar-Ujváros cocișul acestuia, un fecior de 22 de ani. Cercetându-se, s'a găsit mai târziu cadavrul cocișului într'o groapă. S'a văzut, că nenorocitul fusese omorît într'un mod barbar. Cercetările au dovedit următoarele: În ziua morții, cocișul a fost trimis până'n oraș. Pe drum a fost oprit de două slugi ale lui Szabo, apoi a venit acesta, l-a bătut cu un ciomag în cap, până ce a căzut jos, pe urmă a tras câteva gloanțe de revolver în el, iar ca să nu strige, a poruncit slugilor să-i infunde gura cu pământ. După ce l-au omorît, l-au infundat într'o groapă.

Szabo e bun de deputat în dieta nemeșască din Budapesta!

Scrierea limbei chineze. Chinezii n'au litere ca noi, cari să arete sunetele limbii lor, ci ei au pentru fiecare cuvânt un singur semn. Așa că vrând cineva la ei să învețe să scrie toate cele optzeci de mii de cuvinte chinezești, trebuie să învețe optzeci de mii de semne. Se'nțelege, că numărul celorce pot scrie mai mult, e mic la poporul acesta. Acum, că s'au scăpat, cel puțin deocamdată, de dominația străinilor, e vorba să schimbe și ei felul de scrisoare și să introducă un alfabet simplu, cum au popoarele europene. Trei învățați chinezi ajutați de profesorul universitar italian Rivetta au alcătuit un alfabet chinezesc de 42 de litere, cu care să se poată scrie orice cuvânt din limba chineza.

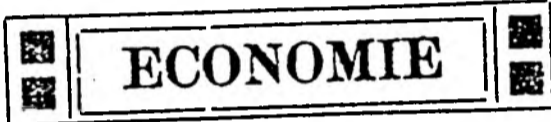
Drepturi egale, datorii egale. Românii noștri dela sate cunosc slăbiciunea multor doamne dela orașe pentru căni, de cari sunt unele în stare să îngrijască mai bine ca de copiii lor. Mare supărare le face cocoanelor de felul acestora opreliștea de-a lua cu ele căni în vagoanele trenurilor sau tramvaielor. Într'un oraș din Anglia, direcțiunea tramvaielor a dat de știre, că orice cocoana își poate lua și cănele în vagon, dacă plătește pentru el ca și pentru un om. O cocoana a cerut conductorului să lase să-și așeze cătălul pe banca, pe care ședea și ea, caei a plătit taxa ca și pentru un om. Conductorul a răspuns, ca-l lasă, dar să nu se suie cu picioarele pe banca, caei nici oamenii nu le pun sus. Neputându-se lucrul acesta, cătălul a rămas tot jos, de nu-l va fi luat în brațe.

Un cerșitor, care-și măsură banii cu litra. În Dobrișin trăește un cerșitor în etate de 78 de ani, căruia îi lipsește un picior. Cerșitul e oprit și acolo, dar bătrânul Szabo lănos, așa îl cheamă, tot cerșește, astfel că în fiecare săptămână e adus de trei-patru ori la poliție. Acum de curând a fost adus iară la poliție, pentru că a cerșit. În traistă avea 3 litri de monete de unu și de doi bani, pe cari le strânsese în ziua aceea. El avea și o măsură de un litru, cu care-și măsură banii. Se vede, că nu mergea acasă până nu stringea un număr anumit de litri de bani. Cercetând și la el acasă, poliția a găsit doi saci plini cu monete de unu și de doi bani, apoi și un libret de depuneri la bancă în suma de câteva mii de coroane, făcute tot numai din strângerea banilor celor mici. Cerșitorul acesta știe mai bine ca mulți, că o sută de bani fac o coroană și că miile de coroane se pot face economisind (cruțând) cu bănuțul!

Bancheri „maghiari“ în străinătate. Câtă cinste fac Ungariei bancherii „maghiari“ plecați în străinătate, dovedesc următoarele cazuri: Procurorul din Berlin a arestat pe bancherii maghiari Leo și Oscar Vasarhely (mai înainte Weiss) și pe Paul Sebestyen (mai înainte Stern) pentru înșelăciune. Tot așa au pățit și jupânii Artur și Josef Gellért (fost Glasel) din Odesa (Rusia).

De altminteri între cei rămași în patrie încă e destulă pleavă. În Pesta a fost dat în judecată directorul „Societății generale maghiare de credit“, jupânul Adolf Suranyi (Stern), pentru că banca lui a cerut după un împrumut de 1000 coroane o dobândă (interese) de 1265 coroane!

La fondul casei împreunate cu hală de vânzare al „Societății meseriașilor români din Blaj“ au contribuit: Mihail Serban, profesor în Blaj din prilejul căsătoriei sale cu d-șoara Rozica Căpușan, 10 cor., Dr. Victor Colcer, medic Rodna 10 c., Iustin Iosif Hossu, agronom, Nicolae Negruțiu, prof. Blaj câte 2 cor., N. Borza, preot, Boarta, Emil Masca, Enea Romontan, Ioan Cozma, absolvenți de teol. cu prilejul hirotonirii într'u preoți câte 1 cor. Ioan Bărbat, măestru cojocar în loc de anunț de fidanțare cu d-șoara Silvia Baci din Uioara a contribuit 4 cor. la fondul orfanului de meseriași.

Băncile populare.

Comitetul central al Asociației s'a ocupat în două ședințe cu chestiunea (afacerea) bancilor și tovarășilor (cooperativelor) taranești, hotărînd deocamdată următoarele:

Secțiunea economică a „Asociației“ va alcătui statute, regulamente și îndrumări pentru bancile și tovarășiile populare.

Conferențiarul agronomic al „Asociației“ împreună cu încă un tinar anume pregătit va cutreeră ținuturile locuite de Români, pentru ca prin conferențe și lămuriri cât mai amănunțite să facă cu puțința înființarea a cât mai multe bănci și tovarășiile populare.

Consistoarele vor fi rugate să înființeze la seminarile noastre preoțești și învățătoarești câte un curs deosebit, în care să se arete viitorilor preoți și învățători tot ce trebuie să știe pentru înființarea bancilor și tovarășiilor.

Conferențiarul anume angajat pentru înființarea tovarășiilor va ține în fiecare vară un curs de cel puțin o săptămână pentru ceice vor să câștige cunoștințele de lipsă pentru tovarăși.

Despărțămintele Asociației vor fi îndrumate să lucreze și ele cât mai mult pentru deșteptarea poporului în privința tovarășiilor și bancilor populare.

În revista Asociației („Transilvania“) încă se va scrie mereu despre ceace se face cu privire la tovarăși, de asemenea se vor publica în „Biblioteca populară a Asociației“ mai multe broșuri cu privire la ele.

Controlarea și ajutorarea cu bani a tovarășiilor și bancilor înființate se va face prin „Solidaritatea“, uniunea bancilor românești.

Rămâne acum, ca toți cei chemați, mai ales preoții și învățătorii noștri, să se apuce, ca și cei din România, de lucru. A-târă dela zelul și priceperea lor, ca băncile și tovarășiile populare să devină niște mijloace nu numai pentru întărirea economică a poporului nostru, ci și pentru ajutorarea așezămintelor culturale naționale dela sate: biserica și școala.

Dela „Banca generală de asigurare“

Sebeșana institut de credit și economii, societate pe acții în Caransebeș, având în vedere că fondul ei de pensiuon — după prevederile omenesti — nu va putea suporta decât numai în parte pensiunile funcționarilor săi, le-a asigurat acestora și câte un capital de câte cor. 10,000 așa încât numiții funcționari — la timpul său — pe lângă pensiile, ce le vor compete, vor mai primi și capitalele, ce li s'au asigurat.

Însoțirea de credit din Apoldul-mic (com. Sibiului) dându-și sama de folosul cel mare al asigurărilor contra daunelor de foc, s'a decis să asigure la banca noastră supraedificatele tuturor membrilor ei. În aceasta însoțire sunt membrii aproape toți proprietarii din comună și astfel asigurarea va cuprinde aproape comuna întreagă.

Ca un memento amintim hotărîrea direcțiunii dela Vatra din Cluj, în ce privește sprijinirea „Bancii de asigurare“. Anume nu numai că a îndatorat pe directorul ei și pe funcționari să dea tot sprijinul lor bancii noastre de asigurare, ci membrii direcțiunii au luat angajamentul, ca cât mai curând să treacă cu asigurările realităților lor la banca românească. Procedura aceasta ar trebui să fie urmată în toate părțile.

Lucrările de organizare s'au continuat în părțile centrale și nordice ale Transilvaniei, înființându-se agenturi în Blaj, Sebeșul-săsesc, Huedin, Gherla, Dej, Bistrița, Nasaud și Beclean, în legătură cu băncile românești din aceste localități.

Cu 1 Maiu a. c. s'a activat **agentura** principală din Arad pusă sub conducerea dlui **Anastasiu Demian**, un vechiu și probat funcționar de asigurare în strada Lăzăr Vilmos Nr. 2. Aceasta agentură își extinde activitatea asupra părților ungurene și — deocamdată — și bănățene.

Direcțiunea „Bancii generale de asigurare“ a adresat zilele acestea tuturor preoților și învățătorilor români un circular, prin care le aduce la cunoștință felul de lucrare al „Bancii generale de asigurare“ și-i roagă să o sprijinească în activitatea ei.

Știri economice.

Ciuma de porci a izbucnit în județul Gorj (lângă Ardeal). Autoritățile române spun, că boala aceasta a fost adusă din Ungaria și Transilvania, unde bătutue în comitatele Caraș-Severin, Hunedoara, Sibiu, Făgăraș, Arad, Timiș și Torontal.

Târg în Săliște. Târgul de primăvară al comunei Săliște din anul acesta, cu abatere dela ordinea de până acum, să ține pe cum urmează: Târg de oi și porci, Marț în 11 Iunie. Târg de cai și vite cornute, Mercuri în 12 și Joi în 13 Iunie. Târg de mărfuri în 14 Iunie. Datul e după stilul nou. Săliște la 25 Maiu 1912. — Primăria comunală.

Marea adunare dela Alba-Iulia.

Ziua de Mercuri, 16/29 Maiu 1912, va rămânea o zi mare în istoria neamului românesc. Însemnătatea acestei zile au pecetluit-o cele vr'o 20 de mii de oameni, cari s'au adunat în aceasta zi la „Bălgărad“, pentru a protesta contra cutezanței cărmuitorilor nostri de azi, cari voesc să ne spargă biserica noastră gr-cat. românească.

Ca să putem descrie de aproape tot ce s'a petrecut la Alba-Iulia, ne-ar fi de lipsă câteva foi întregi. Și cum o parte din foaia noastră era sub tipar în ziua când s'a ținut adunarea, — dăm la acest loc un raport mai scurt despre cele vazute și auzite la Alba-Iulia. Unele momente mai însemnate o să le remarcăm mai pe larg în numărul viitor.

Pe drum la Alba-Iulia.

În zorile zilei de Mercuri, pe un timp foarte frumos, am ajuns la Alba-Iulia. Cu trenul acesta au mers partea cea mai mare a reprezentanților din comunele noastre din Mărginime. Dela Sibiu pornise Mercuri dimineața dl protopop Togan, dimpreună cu o seamă de intelectuali. La Orlat s'a urcat în tren vrednicul parinte Agăr-biceanu însoțit de învățatori și mai mulți țărani frunțași. De aci încolo, la fiecare stație cete-cete de Români se urcau în tren. Când am ajuns la Alba-Iulia eram atâția, încât numai noi și am fi putut ținea o adunare destul de respectabilă.

La biserică.

Scoborându-ne din tren, aranyrii ne aduc la cunoștința, că toată lumea se adună la biserică din Maieri. Pornim deci cu toți în rânduri. Erau numai 8 ciasuri dimineața, dar biserică din Maieri era deja ticsită de lume. Se începuse sfânta liturghie. Lumea toată ar fi dorit ca să intre în aceasta sfântă biserică, care e mărturia unor vremuri vechi. Dar era cu neputință. Abia ici-colea câte unul se putea vâri printre mulțime, pe când mii de cele multe umpluse cimitirului cel mare din jurul bisericii.

Cu greu mare pentru câteva momente am putut intra în biserică, iar după aceea am plecat printre mulțimea din cimitir.

Cimitirul din Maieri.

A fost un loc cât nu se putea mai potrivit pentru a se aduna mulțimea. Și-ți cădea atât de bine sufletului văzând, cum mii de oameni curgeau din toate părțile, pentru ca în acest loc, să-și spună păsurile lor. Din ce se apropia ciasul adunării, din ce lumea curgea și mai cu grosul.

O zi întreagă pe drum.

Voină a cunoaște mai de aproape unele referințe de prin oraș, un domn învățator ne promite că o să ne conducă preste tot locul. Pornim deci dela cimitir spre mijlocul orașului. Când deodată ne vedem în fața unei mulțimi, al cărei capăt-înapoi nici nu se putea vedea. În fruntea oamenilor mergea un protopop și un preot, iar țărani în rânduri frumoase tot câte patru. Întreb pe un țaran din mulțime: De unde sunteți bădica? — Dela Poiana-sărată, domnișorul, a fost răspunsul. — Dar când a-ți plecat de-acasă? — Ieri la amezai! — Și cum v'ați adunat atâția la olaltă? — D'apoi prin satele, pe unde am trecut,

ni-s'au aliat tot cete nouă și așa ne-am înmulțit, încât acum nici eu nu mai văd înapoi pe cei din urmă. — Și vin mulți de prin părțile D-Voastră? — Vin domnișorul, că am auzit că în urma noastră s'au mai format încă câteva cete tot cu mii.

Cu acestea ne-am despărțit, uitându-mă lung la acești țărani dornici de drepturi și libertate... Stam locului și mă cutetam, că în forma aceasta numai regimente întregi de cătane mai vezi trecând prin satele noastre...

Spre locul de adunare.

După sfânta liturghie, profesorul Sâmpăleanu aduce la cunoștința mulțimei din cimitir, că adunarea se va ținea în parcul orașului. Să pornim deci cu toții în rânduri frumoase spre acest loc.

Ședința I.

Deșchiderea adunării.

Parcul orașului n'a putut cuprinde nici pe departe toată mulțimea, care s'a adunat ca să audă graiul frunțașilor nostri. Tribuna (podiu) s'a fost făcut sub un pavilion al restaurantului de lângă parc. Pe acest podiu iau loc conchেমătorii adunării, în frunte cu Badea Gheorghe Pop de Băsești, Dr. Teodor Mihali, Dr. V. Lucaciu și alți mulți. Între aplause nesfârșite se ridică dl

Dr. Stefan C. Pop,

care voeste se aducă la cunoștința mulțimei scopul, pentru care ne-am adunat azi aici. Deși dl Pop are o voce din cale afara de puternică, totuși lumea numai cu greu îl poate înțelege. Cei de pe de laturi strigă mereu: În mijlocul nostru! Sus pe masă, sus pe masă! Dl Pop se invoeste. Iute se duce o masa în mijlocul mulțimei, iar dl Pop se urcă din nou, ca să vorbească. El zice pe scurt:

Stau grozav de smerit în fața acestei mulțimi uriașe. Voi știți, fraților, că un uragan s'a îndreptat împotriva bisericii noastre. Oameni, cari n'au nimic cu Dumnezeu și cu biserică, oameni cari în vremuri grele au tagaduit pe Dumnezeu, vreau să deie cu săcurea în temelile casei lui Dumnezeu. (Strigăte: Așa este, dar nu-i vom lăsa!) În vremurile vechi s'au mai făcut încercări contra bisericii noastre, ca să-i sgdueie temelile, dar n'au reușit, fiindcă capii bisericii și poporul au știut cum să se apere. Așa vom face și acum. (Aplause). La sfârșitul vorbirii sale, dl Pop propune

Alegerea biroului

în modul următor: *Președinte* dintre mireni: Gheorghe Pop de Băsești, din cler: Dr. Izidor Marcu, canonic. *Vice-președinti* dintre mireni: Dr. Teodor Mihali și Andreiu Cosma (Șimleu), din cler: vicarul Marchiș și vicarul Halăța. *Notari*: Dr. Velican, Dr. Rusu, Dr. Boila, Dr. Grig. Pop, Dr. Niculescu, Dr. I. Cherecheș. *Verificatori*: Dr. I. Marciac, S. Roșian, protopopul Micu, Dr. Macaveiu, Dr. D. Sabo.

Vorbirea președintelui.

Badea Gheorghe Pop de Băsești e primit, când se scoală se vorbească, cu urale nesfârșite din partea mulțimei. În decursul vorbirii, el descrie pericolul ce ne așteaptă prin înființarea episcopiei gr-cat. maghiare. La urmă salută și pe credincioșii bisericii greco-orientale, cari încă au alergat în număr mare la aceasta adunare. Dar nici că

se putea altcum, de oarece atacul îndreptat contra bisericii gr-cat. e îndreptat în urma urmelor contra întregului neam românesc din țara aceasta. (Se știe doar, că dacă acum le isbutește cărmuitorilor haini, ca să înființeze o episcopie gr-cat. maghiară, mai târziu vor încerca să înființeze și una gr-or. maghiară).

Vorbirea președintelui a fost des întreruptă de aplausele mulțimei de țărani, cari mereu strigau: Vrem să trăim ca Români până la capătul lumii! — Nu ne dăm limba și legea, decât morții! — Noi suntem creștini, nu ne dăm acum păgâni! — Decât să ne facem Unguri, mai bine murim!

Vorbirea dlui Dr. Domide.

Cu o voce, pe care să o tot ascuți, canonicul Domide din Gherla spune: La glasul fiilor credincioși, am venit aici, în cetatea Bălgăradului, ca să ne apărăm limba și legea, aceste două vorbe sfinte din moși-strămoși. Am venit în acest oraș, care pentru noi e o întreagă istorie, plină de jale și suferințe. (Lumea aplaudează cu tărie, iar mulți sunt pătruși până la lacrimi, de glasul blând dar puternic, care străbate în văzduh preste capetele mulțimei). La urmă vorbitorul propune să se trimită telegrame de aderență împăratului, capilor bisericii unite și papei la Roma. — Propunerea se primește.

Dr. Gavriil Tripou

din Bistrița, prin câteva cuvinte alese, propune ca să se aleaga o comisie de o sută de membri. Aceasta comisie, din care să facă parte atât mireni cât și preoți, va avea să se sfătuească împreună, iar în ședința de după amezai se facă propunerile asupra felului cum trebuie să ne apărăm în fața atacului îndreptat contra bisericii. Propunerea se primește, alegându-se cei 100 de membri.

Dr. Vasile Lucaciu

prin cuvinte frumoase scoate la iveală însemnătatea bisericii unite, iar la urmă invită poporul, ca să meargă la parastasul, ce se va ținea acum la mormântul episcopului Atanasie, care e înmormântat în cimitirul de lângă biserică din Maieri, unde se adunase poporul de dimineață.

Mulțimea pleacă la parastas.

O mare de oameni se înșirue din nou spre cimitir. Străinii stau uluiți, văzând atâta mulțime de oameni. Ochiul scrutător putea vedea aici cele mai deosebite porturi românești, iar la ureche își sunau vorbe de prin Săcuime amestecate cu cele de prin Mărginime, de prin Sătmăr și Bănat, Maramurăș și de pe Câmpie etc.

Parastasul.

Servesc: protopopul Clujului Dr. Dăianu, Solomon dela Ludoș, canonicul Radu dela Lugoj, dimpreună cu diaconii Popa și Rusu. La sfârșitul parastasului vorbește mulțimei adunate protopopul Dr. Dăianu, care face istoricul bisericii creștine și scoate la iveală însemnătatea unirii dela anul 1700. Mai vorbește apoi profesorul Sâmpăleanu dela Blaj, care indeamnă poporul ca să ținem la limba și legea noastră strămoșească.

Erau ciasurile 2 trecute. Mulțimea nu mâncase încă nimic de-amezai. Dar cu toate acestea ascultă încordată frumoasele cu-

vinte ale protopopului Dănu și profesorului Sâmpăleanu. Unul ne-a spus ce este creștinismul, iar al doilea vorbitor a stăruit asupra pericolului ce ne amenință prin înființarea episcopiei gr-cat. maghiare. Părțile mai însemnate din aceste vorbiri o să le dăm în numărul viitor.

Masă comună.

Din cimitir lumea s'a împrăștiat prin oraș, pe la cvartire și diferite localuri, unde s'î mănânce de-ameazi. Mulți s'au dus la restaurantul din parcul orașului, unde s'a ținut adunarea. Aci s'a aranjat o masă comună. În decursul mesei vorbesc domnii Vasile Goldiș și părintele Constantin Lucaciu.

Ședința II.

Se deschide după ciasurile 3. Sunt încă de față la vr'o 15 mii de oameni. Unii din depărtări mai mari, au trebuit însă să plece.

Telegramele.

De Dr. Romul Boila, avocat în Dieo-sânmartin ceteste telegramele sosite dela cei impedeceți a veni la adunare. Sunt vr'o 60 de telegrame cu totul, iar proteste în scris și mai multe. Telegrame au sosit dela: Episcopul Radu din Orade; Intelligenta din Brașov; Dr. Moisil, Năsăud; Poporul gr-cat. din Petea; Românii din Abrud; Redacția „Gazeta Transilvaniei”; Vicarul Barbulovicu, Șimleu; precum și alte telegrame dela diferite persoane și corporațiuni din Lugoj, Aiud, Gherla, Cluj, Feneșul-sasesc, Reghinul sasesc, Cămpeni, Borosinen, Seica-mare, Șomcuta mare, Crașova, Bandul de Câmpie, Dieo-sânmartin, Beclean etc. etc.

Vorbește dl Dr. Iuliu Maniu, raportorul comisiei de 100.

Anunțând președintele adunării, dl Gheorghe Pop de Băsești, că urmează să vorbească dl Iuliu Maniu, lumea izbucnește în strigăte, cari minute întregi nu mai conțin. Abia cu greu se liniștește popoul, când apoi dl Maniu își începe frumoasa sa vorbire, pe care din lipsa de loc nu o putem reproduce acum, dar vom da unele parti în numărul viitor. Domnișca spune, cum guvernul cu o singură trăsura de condeiu vrea să rupă dela biserica românească 104 de parohii, din care fac parte 76 mii de suflete. (Strigate: Mai bine să murim cu toții, decât să ne lasăm!) În contra voinței mitropolitului nostru, lupul vrea să iute în staulul nostru (Cineva din mulțime strigă: Mai bine să turbeze acolo în padure!). Vorbitorul spune cum un învățat a zis despre Români, că ei luptă mai mult pentru limba lor, decât pentru viață. Amintește apoi, că limba noastră în biserică a fost garantată prin contract, când s'a încheiat unirea. În acel document se spune apriat: „Ne unim întracel chip, ca pe noi și pe urmașii noștri să nu ne clătească din limba și din obiceiurilor noastre. Să fim slobozi a ne ținea sarbătorile după călindarul nostru și după obiceiurile de până acum. Iar de nu ne vor lăsa în pace, foarte peetele de pe acest contract, nici o putere să nu aibă.”

Hotărârile adunării.

La urmă dl Maniu propune următoarele hotărâri:

I. I. Având în vedere, că înființarea noiei episcopii gr-cat. maghiare, prezentată la Roma ca o episcopie gr-cat. cu limba grecească, nu o îndreptățește nici istoria și nici lipsele sufletești ale așanumitilor gr-cat. maghiari.

2. Având în vedere, că înființarea noiei episcopii gr-cat. maghiare o osândeste scopul bisericii lui Christos, de a nu face din biserică un instrument politic de desnaționalizare și de siluire și o osândesc și interesele generale ale bisericii: de a păzi pacea și buna înțelegere între credincioși și de a încunjura frecările religioase, congresul e de convingerea, că

înființarea episcopiei gr-cat. maghiare pentru multele rele, cari pot urma din cauza ei, e primejdioasă.

3. Având în vedere, că prin înființarea planuitei episcopii gr-cat. maghiare, chiar și în forma contemplată de guvern, se calcă în picioare drepturile avute de strămoșii noștri cu prilejul unirii-lor cu Roma: de-a rămânea în ritul și limba noastră românească și că prin ea se vatămă și drepturile date și garantate din partea Sf. Scaun și primite din partea noastră: de-a se ținea totdeauna la provincia gr-cat. de Alba-lulia și Făgăraș și astfel vatămă integritatea teritorială a provinciei noastre mitropolitane, congresul protestează contra înființării acestei episcopii gr-cat. maghiare, așa, precum e planuită de guvernul maghiar.

II. Decide a trimite un memoriu în înțelesul acestor hotărâri la Sf. Scaun apostolic din Roma și exmite o deputațiune constatătoare din membrii biroului congresului la Înalt Preasfințitul domn arhiepiscop și mitropolit de Alba-lulia și Făgăraș dl Dr. V. Mihali, pentru a-l ruga să înainteze acest memoriu la S. Scaun.

Tot aceasta deputațiune va ruga pe I. P. domn arhiepiscop și mitropolit ca împreună cu Preasfințitul cialaltii ațierei să conducă în timpul cel mai apropiat un pelerinaj la Roma.

III. Pentru îndeplinirea hotărârilor luate, congresul exmite o comisiune de 50 membri, care va avea să iee toate măsurile de lipsă legale întru apărarea drepturilor autonome ale bisericii române gr-cat. unite cu Roma și pentru pastrarea limbei românești în aceasta biserică, chiar și în cazul dacă episcopia planuită s'ar înființa.

Dr. Alex. Vaida-Voevod

ceteste și talmăcește apoi cuprinsul memoriului, care se va trimite la Roma. Cetirea durează preste o jumătate de cias.

Mai vorbește părintele Constantin Lucaciu, preot în Dorolț, care propune pe cele 50 persoane, ce sunt a se alege în comisia, care va avea să lucreze pentru ducerea la îndeplinire a hotărârilor luate de adunare.

De încheiere vorbește dl Dr. Stefan C. Pop, care în numele publicului multumeste d-lui președinte pentru conducerea adunării. Adânc mișcat îi răspunde Badea Gheorghe, spunând că se simte fericit, că a putut vedea atâta lume românească adunată la olaltă.

În aceste momente -- după ce, toată ziua fusese un timp foarte frumos -- deodată se deslanțuește o ploaie vijelioasă. Lumea adunată începe însă să cânte „Deșteaptă-te Române”, care umplea văzduhul, cu o țârie uimitoare, ce ieșia din atâtea inimi dornice de libertate.

Iar dacă vom ținea strâns la olaltă, dreptatea trebuie să vină și pe seama noastră, mai curând sau mai târziu.

Redactor resp.: Nicolae Bratu.
Editura și tiparul „Tipografia Poporului”

Nicolae Bratu

Loc deschis.

Atestat din partea șefului sanitar de stat reg. sârbesc Gjorgjevic. După experințele făcute de mine, apa amară naturală Franz Josef sa dovedit ca mijloc sigur și binefacător de însănătoșare în astfel de cazuri de morb în care se folosește aplicarea apelor minerale ușor de discompus și ca purgativ. Să capătă în farmacia și în prăvălii de ape minerale.

Nr. 120/1912.

594 1-2

Licitatiune minuendă.

Primăria comunei dă în întreprindere pe calea licitațiunei minuende ce se va ținea în 22 Iunie a. c. st. n. la oarele 10 antemeridiane în sala de ședințe a primăriei comunale lucrările de clădire ale stabilimentului electric și a băii de abur.

Prețul strigării conform preliminarului 89600 coroane 82 bani
Vadiu 2000 coroane.

Planurile, preliminarul precum și condițiunile de licitare se pot vedea la primăria comunei în decursul oarelor de oficiu.

Oferte în scris se pot înainta până la începerea licitațiunei și sunt a se instrua în sensul Statutului de liferări publice ord. min. de interne Nr. 83000/1907 conform dispozițiunilor publicărei făcute anterior în foaia „Vallalkozók Lapja” din Budapesta.

Săliște, în 27 Maiu 1912.

Primăria comunală.

Nr. 1161/1912.

505 1-2

Licitatiune minuendă.

Primăria comunei dă în întreprindere pe calea licitațiunei minuende, ce se va ținea în 22 Iunie a. c. st. n. la oarele 11 antimeridiane lucrările de clădire ale abatorului comunal.

Prețul strigării 9008 coroane 63 bani.
Vadiu 300 coroane.

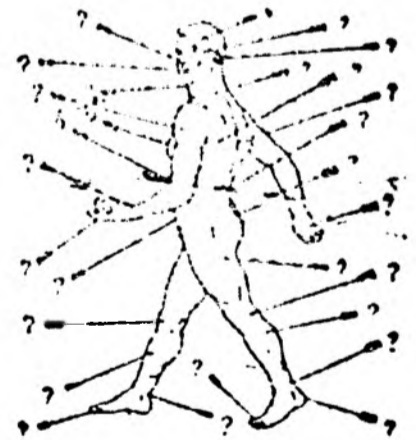
Planul, preliminarul și condițiunile de licitare se pot vedea la primăria comunei în oarele de oficiu.

Săliște, în 27 Maiu 1912.

Primăria comunală.

Te doare ceva?

Atunci folosește „Fluidul Elza” și „Pilulele Elza” de la apotecarul de curte E. V. Feller în Stubica, Centrala Nr. 122 (Croatia).

I. Renumitul „Fluidul Elza” alui Feller e, după experințele noastre liniștitor de dureri, vindecător, încetează durerile; repede și sigur vindecă reumi (spure), slăbirea de nervi, junghieri în coaste, influența, dureri de cap, de dinți, de spate amorteală, durere de ochi, migrenă și multe neponenite aci Fluidul Elza alui Feller e folosit cu efect fără păreche la răgușală, catar, dureri de piept și git și morburi din curent ori răceală. Adevărat o numai dacă pe sticlă este numele „Feller”. 12 sticle mici sau 6 mari, ori 2 sticle speciale. K 5, franco.

II. Vestim apoi, că lumea folosește cu efect distins și sigur Pilulele-Rhabarberde mână alui Feller, contra durerilorde stomac, șgireiuri, lipsă de poftă, arsuri de fiere, greață, amețeață, rigăeli, hamoroide și alte conturbări de mistuire. 6 cutii franco cu 4 cor. — Să ne ferim însă de imitațiuni și să adresăm acurat așa

Eugen V. Feller, apotecar de curte în Stubica, Centrala Nr.122 (Croatia).

Un colegător-tipograf

versat în lucrările de acceiță se primește la
Tipografia Poporului
în Sibiu.

O mașină de îmblățit

cu abur, în stare bună, folosită în timp de 4 ani, se află de vânzare la Ioan Mariu în Fofeldea (Fofeld, u. p. Holeczány).
589 1-3

Târgurile de țară.

(Zica târgurilor e după calendarul vechiu).

- 19 Maiu: Petetea.
- 20 Maiu: Beba veche, Bioziod, Ghio-ma.
- 21 Maiu: Beclean, Cetatea de baltă, Eperjes, Eted, Marpod, Sacul, Zam.
- 22 Maiu: Orăștie.
- 23 Maiu: Zelau.
- 24 Maiu: Ciacova, Șomeuta mare.
- 25 Maiu: Șimleul-Silvaniei.
- 26 Maiu: Detta (Timiș), Komarom (Ujszőny), Viutul de sus.
- 27 Maiu: Comloș (Bănat).
- 28 Maiu: Baia-mare, Cincu mare, Muraș, Oșorheiu, Odorheiu.
- 29 Maiu: Jibau.
- 30 Maiu: Ghiălacuta.
- 31 Maiu: Erdeo-Sângeorgiu (Almáskeresk), Celul din Selaga, Cluj, Dobra, Alesd, Proștea mare.
- 1 Iunie: Săliște (com. Sibiuului).
- 2 Iunie: Alcea, Ghierghio-Sân-Miclaus, Lechința, Periamos.
- 3 Iunie: Bichis, Cănaadul sârbesc și nemțesc, Crispatac, Gyertyános, Zlagna.
- 4 Iunie: Baghieu.

Prețul bucatelor

În SIBIU la 29 Maiu st. n.:

Grâu	Cor. 11,40 până 12,60 de hectolitr	
Secară	—	
Orz	8,—	9,60
Cartof	12,40	13,—
Cartof	8,—	8,—
Porc	—	
Flind Nr. 1	25,60	30,60 la 100 chilo
" 4	25,80	30,80
" 5	24,60	24,60
Plănuș	168,—	140,—
Trăcare de porc	168,—	160,—
Mănu brut	60,—	60,—
Șos de lumini	80,—	88,—
Șos de lumini topit	104,—	104,—
Șapca	66,—	66,—
Șos	4,60	6,80
Lezne de m. peplotte	8,80	8,70 la met cub
" " plătite	7,80	8,—
Spirț rafinat	2,91	2,30 la litru
Spirț ordinar	2,23	2,25
Carne de vită pentru supă	Cor. 1,36 până 2,— la chilo	
" " " friptură	1,65	2,—
" " vitel	1,20	1,80
" " porc	1,20	1,80
Ouz 10 bucăți	—,45	—,50
Un pătrar de miel	—,1	2,10
Carne de cal	—,30	1,20

În BUDAPESTA în 29 Maiu st. n.:

Grâu de Tisa 76 chilo	Cor. 11,72 până 11,90 la 50 chilo	
" 75	11,85	11,95
" 80	11,92	12,12
Secară	10,50	10,65
Orz	10,25	10,50
Cartof	10,50	11,05
Cartof	9,30	9,40

Prețul banilor în 29 Maiu n.

Bănezi	compr.: 11,80	vândut: 11,89
100 Lei, băneț	94,60	95,20
100 Lei, argint	82,—	84,60
Alte sursești, sur	21,45	21,65
1 fant ștergaci englezești	23,82	21,65
100 marce, sur	117,53	118,—
100 " " băneț	117,53	118,—
100 " " argint	19,16	19,15
100 " " sursești, băneț	255,50	255,—
100 " " argint	242,—	245,—

MOTOARE DE BENZIN

pentru întreprinderii industriale și economice e bine a cumpăra dela o fabrică de motoare sau prin un om de fach, care apoi stă totdeauna la îndemână, când s'ar întâmpla ceva piederă la motor. De aceea nu e potrivit a cumpăra dela agenți, cărora luerul de căpetenie le este venitul ce-l au ei în urma vânzării, iar celelalte urmări nu-i privește.

Cine dorește a cumpăra vr'un motor să se adrezeze cu încredere la

Fabrica de motoare Ferd. Zaller Sibiu—Nagyszeben
Strada Franciscanilor Nr. 6

unde prețurile sunt cu 30% mai ieftine ca ori unde. 488 12—

Se primește și execută tot felul de **reparaturi** și schimbări în construcție.
MULTE SCRISORI DE RECUNOȘTINȚĂ.

Mobile ieftine și bune

să pot procura numai la

Prima fabrică de mobile

PETRUȚIU & PLATZ

Strada Sării 37. SIBIU (Nagyszeben) Salzgasse 37.

Oneratul public este rugat înainte de a-și procura mobile să binevoiască să se adrezeze la cerceta, și fără a cumpăra,

Marea expoziție

de tot felul de mobile de artă și simple, care stă zilnic spre vedere publică.

Se atrage atențiunea asupra

Atelierului propriu de sculptură și tapițării de primul rang.

Executam toate lucrările de lipsă la biserici nouă și vechi. Orice comandă se efectuează prompt, conștiincios, pe lângă deplină garanță și cu prețurile cele mai moderate. 333 30—

Apelând la sprijinul On. public româneesc, semnăm

Cu toată stima

Telefon Nr. 47.

Petruțiu & Platz

Toate în lume se scumpesc!

pâna, carnea, chiria casel, — numai păpușii și chetole executate în atelierul lui

Vasilie Ban la „Cisma mare roșie”

după cum se numește prăvălia lui, se ieftinesc 181 54—

Pentru ce? Pentru că aceeași renumită prăvălie de încălziminte a'a mărit în casa proprie și la ficcare păreche se trage jos chiria. De aceea el poate lăra păpuși buni și trainici pe lângă prețuri ieftine.

VASILIE BAN SIBIU, Strada Ocnel (Burgergasse) Nr. 7.
Casa proprie.

Dumineca deschis până la 10 oare înainte de amezai.

COMANDELE DIN AFARA SE VOR EXECUTA PUNCTUOS CA ȘI PANA ACUM

Frații Karczag în Budapesta.

La cea mai mare înaintare în prezent au ajuns

Locomobilele pentru păcură „EOS”

508 11—

(„Eos” Hochdruck-Viertakt-Rohölokomobil)

Cu informații și oferte gratuite servește cu plăcere reprezentantul

M. SCHÖNBERGER
SIBIU, Piața Hermann Nr. 8.

cari sunt patentate și au toate avantajile motoarelor Dicsel.

Cea mai ieftină și mai sigură putere motrică. — Spese pentru o putere de cal pe oară numai 3 fileri. — Nici un aparat de aprins. — Ori-când și momentan gata de lucru. — Pentru îmblățit deosebit de porivit. — Condiții avantajoase de plată.

Un tinăr român

dela sat, ar dori ca să se căsătorească cu o tinărită fată tot dela sat, dar care să știe și ceva rânduielă la boltă, unde ar avea să vândă. El de dori ca respectiva se aibă o avere de yr'o 3-4000 coroane. Scrisorile sunt a se adresa la administrația „Foi Poporului“, de unde se vor trimite respectivului tinăr. 565 2-3

Vânzare de casă și prăvălie.

Ocazie rară i se dă unui comerciant harnic, care dorește să-și deschidă o prăvălie. Așa numita casă a lui Bernhard din Nocrich (Ujegyház), în care să află o prăvălie de coloniale, manufactură și alte mărfuri mărunte, provăzută și cu licență pentru beuturi, tabac și sare, precum și dreptul de cafea. — **de vânzare** din mână liberă, pe lângă condiții avantajoasă. În localitate sunt 3 târguri de țară și târg de săptămână, stațiune de tren și judecătorească. Amănunte se primesc dela proprietarul I. Bernhard, comerciant în Nocrich (Ujegyház), Piața principală Nr. 88. 586 2-3

2 sau 3 băieți

dela 14 ani în sus, se primesc pe lângă condiții avantajoase ca **învățăcei** la Vasile Fleschiu, micu-tru rotar în Rășinari. 567 4 3

Inseratele

anmai atunci au valoare mare, dacă să răspundă pretințelor, în toate țările, în toate cercurile sociale. Pentru acest scop să ofere îndosebi inserarea în „FOAIA POPORULUI“.

Informații să dan și comanda să primească la administrația FOII POPORULUI.

O garnitură de îmblățit

cu aburi, putere de 4 cai, în stare foarte bună. Împreună cu un aparat de trifoiu, fabricat Hotherr & Schmitz, sunt **de vânzare** pe lângă un preț moderat. Adresa proprietarului se poate afla dela administrația foii. Pentru răspuns a se adresa o mare de 10 bani. 553 6-6

Ludovic Ferencz,

CROITOR DE BARBAȚI

SIBIU, strada Cisnădiei Nr. 12,

recomandă p. t. publicului

cele mai noue stoffe de primăvară și vară în mare asortiment

noutățile 59 73—

poate chiar acum, pentru haine de bărbați stoffe englezești, franțuzești și indigene, din cari se execută după măsură cele mai moderne vestimente precum: Sacko, Jaquete, și haine de sezon, cu prețuri foarte moderate.

Deosebită atențiune merită noutățile de stoffe pentru pardisiuri și „Raglam“, cari se află totdeauna în deposit bogat.

Asupra reverenzilor confecționate în atelierul meu, îmi permit a atrage deosebită atențiune a On. domni preoți și teologi absolvenți. — În cazuri de urgență confecționez un rând complet de haine în timp de 24 ore. — Uniforme pentru voluntari, cum și tot felul de articli de uniformă, după prescripțiile croitura cea mai nouă.

Capital social Coroane 1,200.000.

Telefon Nr. 188.

Postapostea ung. 23,349.

„Banca generală de asigurare“

societate pe acții în Sibiu—Nagyszeben.

este prima bancă de asigurare românească, înființată de institutele financiare (băncile) române din Transilvania și Ungaria.

Prezidentul direcțiunii: **PARTENIU COSMA**

directorul executiv al „Albinei“ și prezidentul „Solidarității“.

„Banca generală de asigurare“ face tot felul de asigurări, ca asigurări contra focului și asigurări asupra vieții. în toate combinațiunile. Mai departe mijloacește: asigurări contra spargerilor, contra accidentelor și contra grindinei.

Toate aceste asigurări „Banca generală de asigurare“ le face în condițiile cele mai favorabile. Asigurările să pot face prin orice bancă românească, precum și la agenții și bărbății de încredere ai societății. — Prospeete, tarife și informațiuni să dau gratis și imediat.

Persoanele cunoscute ca acvizitori buni și cu legători — pot fi primite oricând în serviciul societății.

„BANCA GENERALĂ DE ASIGURARE“ dă informațiuni gratuite în orice afaceri de asigurare fără deosebire că aceste afaceri sunt făcute la ea sau la altă societate de asigurare.

Cei interesați să se adreseze cu încredere la:

„Banca generală de asigurare“
Sibiu—Nagyszeben — Edificiul „ALBINA“.

În America unicul Depozit de cărți românești este Biblioteca Română în New-York

Este dar în interesul fiecărui Român care pleacă sau este în Statele-Unite sau Canada, să ceară marele și ilustratul catalog al acestei singure instituțiuni române care pe lângă tot felul de cărți, note muzicale, și ziare ce apar în România și Transilvania, are și un foarte bogat asortiment de instrumente muzicale; fonografe, gramafone, plăci și tuburi cu cântece românești, ceasornice de tot felul, giuvaerice, mașini de scris, preparațiuni farmaceutice, articole de toaletă și alte mărfuri de foarte mare trebuință. — Catalogul se trimite fiecărui gratuit. — Se dau tot felul de informațiuni particulare adăugând marcă pentru răspuns. — „Biblioteca Română“ primește și mijloacește și trimiteră de abonamente pentru „Foaia Poporului“.

Dela „Biblioteca Română“ se poate comanda și „Călimdarul Poporului“ pe 1912.

Fiecare femeie păstrătoare

știe, cu împrejurările de astăzi ne silese a cumpăra articli de trebuință pentru casă cât se poate de ieftini și totuși buni. — Unul dintre cei mai principali articli trebuincioși pentru casă este **săpunul** și așa fac atent pe fiecare femeie păstrătoare și practică la

Prăvălia mea de săpun și lumini

din nou deschisă în

BISTRITĂ, str. Lemnelor Nr. 20 (casa Dr. Gross, lângă asociațiunea curărilor).

Tot odată vă amintesc, că sunt în plăcuta poziție de a fabrica cele mai bune săpunuri pe lângă preț moderat, având **fabrică de săpun** modernă din nou făcută după cerințele de astăzi, precum având și personal de fach la îndemână, pot ținea pași cu oricare concurență și pot vinde cele mai bune mărfuri.

La fiecare cumpărare se dă un coupon și așa capăt fiecare mușteriu **gratis** când a cumpărat de 50 cor. **6 buc. săpun de toaletă** de cel mai fin. În depozit mai în **săpun de toaletă** dela soiul cel mai ieftin până la cel mai fin, apoi **petroleum și benzin** de prima calitate cu prețuri ieftine. — **Hix**, prav de spălat rufe à 12 fil., cel mai bun și mai practic mijloc de spălat, face rufe ca zapada de alba.

Mă voiu nizu a servi on. public spre deplina îndestulare și rugând a face probe

semnez

587 2-3

ALBERT SCHOLTES
fabrică de săpun în Bistriță

O căsătorie escelentă

poate face o domnișoară drăgălașă, bine crescută, cu cultură potrivită și din o familie fruntașă dela sat. Respectivul tinăr se folosește de acest mijloc în lipsa de cunoștințe mai de aproape. El este de etate potrivită, posedă o avere deocamdată cam o sută de mii de coroane, locuiește într-un orășel plăcut din Ardeal, unde pe lângă chivernisirea averii ocupă și o funcțiune. Dela respectiva e de dorit ca încă se aibă ceva avere. Numai scrisori serioase sunt a se adresa la administrația „Foi Poporului“, de unde se vor triente respectivului.

582 2-3

Mașină de îmblătit

Nr. 22, foarte puțin folosită cu curățitor dublu, pentru un motor bun cu putere de 4-5 cai, e de vânzare foarte ieftin. A se adresa la **Stefan Kmoskó**, Nagy-szeben, Teresianum 11.

183 2-3

Mare succes

cu inseratele în „Foaia Poporului“, unde sunt cistite de mii de persoane de pretinderea, de la toate părțile și din toate cercurile sociale, atât inteligență cât și popor.

De aceea „Foaia Poporului“ este cel mai potrivit organ pentru publicarea a tot felul de inserate: pentru ocuparea sau căutarea unui post, apoi pentru vânzări, arândări, cumpărări, decizii de prăvălii și alte înștiințări, cum și anunțarea a tot felul de afaceri și articole ce trebuie persoanelor singurate sau în familie. — Informații asupra prețului inseratelor se dau cu plăcere la

Administrația

„FOAIA POPORULUI“.

Mare alegere

Vinuri albe și roșii

Prețuri moderne.

Da vinurile sunt curate, se garantează

K. Wilh. Jikeli

Sibiu, strada Urezului Nr. 7.

CREMA MARGIT

care se produce prin apotecarul din Arad **KOLOMAN de FÖLDES**

este cea mai bună pomadă pentru obraz, pe care în 2-3 zile îl face frumos și întinerit.

Crema Margit e singurul mijloc contra piștrelor, petelor de față, zgrăburelor, miteștelor etc.

Crema Margit e mijloc nelăteat contra roșcii pielii, a mânilor și feței, precum și contra arșitei soarelui.

Crema Margit produce un efect deosebit prin aceea, că dăă ungem cu ea obrazul, în decurs de 2-3 zile fața obrazului se curăță de piștrelor și petele de față.

523 4-8

Crema Margit e absolut nerătămitoare și fără umoare, așa nu se lipsește, de aceea această cremă se poate folosi și ziua. Prețul unui borcan mare de **Crema Margit** a lui **Földes** costă 2 cor., un borcan mic 1 cor.

Podră Margit albă, roșă sau cremă cor. 1-20.

Săpun Margit pro bucată 70 bani.

Numai atunci veritabil, dacă ficcare cutie poartă inscripția **FÖLDES KELEMEN apotecar în Arad**

A se păzi de imitațiuni!

Se capătă în SIBIU la: Karl Frisch, farmacie. Fabriciu Guido, farmacie. Gustav Meltzer, prăvălie de săpunuri. Meltzer, parfumerie. F. C. Molnar, farmacie. Morcher Karoly, drogerie. Müller Karoly, drogerie. Pischl Karoly, drogerie. Rummel Ervin, farmacie. în Agita la Fröhlich Vilmos. în Kaposvár la A. W. Lingner. în Medias la Obert József

Mare atențiune!

Sam. Wagner.

Prima turnătorie de fer Sibiană, Fabrică de mașini agricole, Atelier de mori și prăvălie de fer.

Recomandă cu cea mai mare căldură bogatul seu asortiment de tot felul de **motoare dela prima fabrică**, dela cel mai mic și până la cel mai mare; asemenea și **mașini de treerat** din renumita **fabrică Hofherr** dela cea mai mică și până la cea mai mare; numai puțin recomandă și tot felul de articole pentru edificări precum:

Cement de Portland și Roman din Beocin, Traverse, Trestie, Carton cătrănit pentru învâlit, **Pânză de sârmă** pentru îngrădit, precum și ori ce fel de ferărie aparținătoare la edificări.

Toate pe lângă cea mai strictă garanție cu prețuri foarte moderate și condițiuni de plată avantajoase

Nu vă grăbiți a comanda din alt loc, — până nu veți vizita prima linie această mare și bine asortată fabrică.

Efectuarea se face prompt și conștientios.

581 3-

Feriți-vă stinați agricultori a nu cumpăra imitații și vă feriți de e-croci.

YOGHURT B-600

se prepară pe bază științifică din lapte curățit și pasteurizat; el conține adevăratul „Bacillus bulgaricus“. Culturile de bacili, cari se folosesc pentru prepararea, stau sub continua controlă a bacteriologului Dr. W. Winkler, profesor la școala superioară de agricultură în Viena.

Yoghurt B-600 să bea

mai bine sorbind dintr'un porol și se poate lua la dejun, oșină sau cină, precum și la ori-ce mănăcare. Se recomandă cu deosebire ca beaură la mănăcări voluptuoase. În timpuri călduroase e un eminent mijloc răcoritor.

Pentru că e neapărat de lipsă a bea Yoghurt cel puțin 2 luni, în fiecare zi 1-2 sticle.

De fapt nu există nici un aliment care ca valoare nutritivă s'ar putea compara cu Yoghurtul bine pregătit.

Dr. V. Brudny.

„Yoghurtul, conținând aproape 38% albumină e un mijloc excelent de nutriție și întărire pentru oameni sănătoși și bolnavi. Costând numai 30 fileri parțea sa nutritivă e-răspunde cu aceea a unui beefsteac mijlociu, e însă cu mult mai ușor de mistuit și împiedică putrefacțiunea în intestine, pe când beefsteacul o accelerează. În Yoghurt laptele eă așla într'o stare de mistuire prealabilă ceea-ce se face în stomac prin pepsină. Astfel Yoghurtul se resorbează mai ușor ca laptele obicinuit, regulează scaunul și pentru catarurile de intestine e de o valoare neprețuită“.

Yoghurtul nu numai împiedică ivirea catarurilor de intestine, ci le și vindecă repede chiar și pe cele mai îndărătnice, cum e bună-oara disenteria, anemia produsă prin automotosecție, inclinașea spre durere de cap, indispozițiuni nervoase, e un leac profilactic contra apendicitei și a deosebitelor boale intestinale, cari dupa profesorul Friedr. de Miller aproape 90% provin din interțiunea intestinală.

„Yoghurtul are un gust foarte plăcut, puțin acru și se poate consuma cu sau fără zăbar, cu ori fără pâine, amestecat cu poame fierte ori ca adaus la alte bucate.

Dr. Ludovic Reinhardt

medic special pentru boale de stomac și intestine în Basel.

„Boale grele de stomac și intestine, indeosebi cele produse prin discompunerea și putrefacțiunea în intestine și prin prea puțină secrețiune a eucului stomacal (constipațiuni, diaree etc.), precum esanteme, anemie, brală de rinichi sau ficat, provocate de anomaliile anumite s'ă pot vindeca prin cura cu Yoghurt“.

Profesorul Dr. W. Winkler.

„Yoghurtul împiedică putrefacțiunea stricțicioasă în intestine, care inveninează corpul și grăbește îmbătrânirea“.

Profesorul E. Metschnikoff, Paris.

În Bulgaria, unde Yoghurtul e mănăcare națională, între 4 milioane de locuitori se află nu mai puțin decât 3600 persoane treante de 100 ani, pe când în Germania cu 61 milioane de locuitori sunt abia 78 persoane trecute de 100 ani.

Cât de energie desinfectează Yoghurtul intestinele, se adeverește prin cercetarea Drului Duclau, care la 4 săptămâni după întrebuinșarea Yoghurtului a constatat scăderea bacteriilor dela 26 milioane la numai 1200 într'un de-igram de conținut intestinal.

„Yoghurt B-600“ costă în abonament lunar, o sticlă 30 fileri, inclusive transportul la locuință. Abonamentul se poate începe în fiecare zi.

Comaratele se pot face prin:

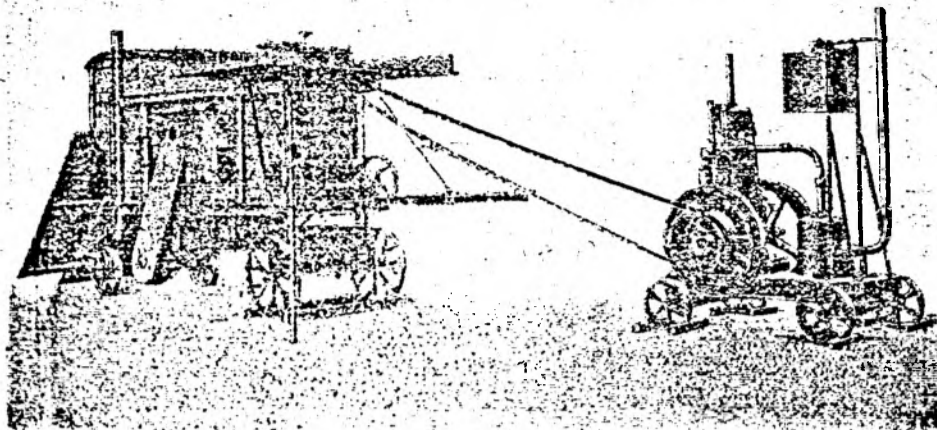
Juliu Baumann,

SIBIU, strada Sării (Salzgasse Nr. 22.)

Telefon Nr. 210.

apoi la: Prăvălia societății de agricultură (Landwirtschaftliche Verkaufshalle) Piața mare, Telefon Nr. 100 și la Karl I. Spengler, Piața mică Nr. 31, unde se capătă și în sticle singurate, cu 36 bani o sticlă.

588 1-

Mașini de imblătit cu motor

potrivite pentru economi mai mici, ușor de transportat și ieftine, se află în depozit la

ANDREAS RIEGER
FABRICĂ DE MAȘINI ÎN SIBIU.

Beutură escelentă și cu gust bun, care produce sânge. — Recomandată de medici contra boalei de anemie, lipsă de sânge, nervositate, reconvalescență.

Influențează producerea sângelui, întărind mușchi și nervii, dă apetit fără a avea ceva urmări neplăcute asupra stomacului sau la dinți.

Prețul unei sticle mari Cor. 3-50, una mică Cor. 2.—. Se capătă în toate apotecele.

Depozitul principal la:

GUIDO FABRITIUS,
apotecar în Sibiu.

Bereria Habermann

Bere de Rosalii

Originală numai cu vigneta: 579 2-5

Bere de Rosalii Habermann.

Atelier de curelărie, șelărie și coferărie

ORENDT G. & FEIRI W.

(odinioară Societatea curelarilor.)

Strada Cîsnădiei 45. SIBIU. Heltauergasse 45.

Magazin bogat în articole pentru căroșat, călărit, vânat, sport și voiaj, poclăzi și procovășuri, portmonee și brotoale-sulfide și alte articole de galanterie cu prețurile cele mai moderate. Curele de mașini, curele de cusut și legat, Sky (vârzobi) permanent în depozit. 62 57-

Toate articolele din brânșele numite și reparatura lor se execută prompt și ieftin. Liste de prețuri, la cerere, se trimit franco. Comande prin poștă se efectuează prompt și conștientos. Mare depozit de hamuri pentru cai dela soiurile cele mai ieftine până la cele mai fine, coperitoare (șoluri) de cai și cofere de călătorie.

Noutățile de vară

au sosit în

Warenhaus

(magazinul de tot felul de mărfuri)

Grünberger

Prețurile mele
ieftine și fixe

precum și

bogata alegere
în haine cu gust

sunt cunoscute și recunoscute

de aceea e în interesul fiecăruia, ca să cumpere dela mine
ce are de lipsă

Cu toată stima

Warenhaus Grünberger
SIBIU, strada Cîsnădiei

Căștigurile mai mari eventual un milion marce.	Anunț de noroc	Căștigurile sunt garantate de stat

Prima tragere în 13 Iunie

Șanzulo de câștig

ale loteriei mari garantate de statul Hamburg în care trebuie să se câștige

18 milioane 781.000 marce.

În urma hotărârii guvernului, loteria aceasta s'a îmbunătățit foarte mult prin mărirea capitalului, astfel că aproape toate căștigurile s'au urcat cam cu 40%, față de mai înainte, prin ceea ce această loterie are cele mai bune șanșe de câștig.

Căștigul cel mai mare în cazul cel mai norocos până acum a fost

600,000 de marce

care pentru viitor s'a urcat la

Un milion de marce.

Celelalte căștiguri mai mari pot fi eventual de

900,000 marce	305,000 marce
890,000	303,000
880,000	302,000
870,000	301,000
860,000	300,000
850,000	200,000
840,000	100,000
830,000	90,000
820,000	80,000
810,000	70,000

precum și multe căștiguri de câte 60,000, 50,000, 40,000, 30,000, 20,000, 10,000 marce etc.

În total loteria conține 100.000 de lozuri, din cari 56.028 de numeri — **adecă mai mult ca jumătate** — în decursul celor 7 trageri trebuie să fie trase.

Prețurile oficiale a lozurilor de clasa prima sunt: 536 8—

Loz întreg 10 M. (12 K)	Loz de jum. 5 M. (6.— K)	Sfert de loz 2.50 M. (3.— K)

Planul oficial de lozuri provăzută cu emblema statului în care sunt espuse prețurile lozurilor din clasele diferite precum și o consemnare a căștigurilor, îl trimite la dorință gratis și franco. Fiecare participant primește lista oficială a tragerilor imediat după trageri.

Căștigurile se plătesc prompt sub controla statului. Comande rog acum sau cel târziu până la

13 Iunie n.

Samuel Heckscher & Co., bancher Hamburg (Nr. 1010)

Tăiați aici

Comandă la Dl Samuel Heckscher & Co.,
bancher, Hamburg (Nr. 1010)

Trimite-mi — { Loz întreg à 10 Marce (12—K)
de jumătate » 5 » (6.— »)
de un sfert » 2 50 » (3.— »)

Adresa: _____
Prețul aici alăturat cu mandat / Ca nu-i dorit / Trimiteți cu rambursă / să se steargă.

Lemn pentru clădiri!

Parchete de stejar de primul rang și bine uscate, în orice cantitate, aduse de la fabrica de parchete **Neuschloss Nasicz** în **Slayonia**, precum și tot felul de **scânduri de brad, trepte, iari și alte lemne pentru clădit** cu cele mai ieftine prețuri recomandă și înțerează 498 12--

Glanz, Szántó & Macelariu
magazin de lemn de lucru

Sibiu, strada Rîului (Flussgasse) Nr. 6.

În fabrica de Var din Orlat

se arde și expediază prompt zilnic, în mare și mic

renumitul

Var de Orlat

liber de piatră și agură.

Preț moderat, serviciu prompt și real.

I. Banciu, Orlat

421 10

Vinuri de masă escelente,

litra cu 56 și 60 fleri la cumpărarea de cel puțin 50 litre. Ofere negustoria de vinuri

JOSEF SCHULTZ

Sibiu, strada Uzului 20.

Fabrica de săpun și lumini

Mărită cu albură și înaltă în 1848

Meltzer în Sibiu

Provodie și magazin în strada Gaștericei
Filială: Piața mare și strada Cișinăului
recomandă bine cunoscutele sale fabricate, întregi și

Lumini de stearină și ceară

pentru toată și iluminatorii

Săpunuri foarte bune și ieftine.

Tot felul de săpunuri pentru toaletă

Revânzătorii primesc rabat mare

La cumpărări mai mari se tre și altele
persoane cele mai considerate prețuri. Oferte
și prețuri curente se trimit la cerere gratis
și franco.

Marș de rezistență „Anker“

Liniment. Capsici comp.,

(343 17-42) izolează pentru

Anker-Pain-Expeller

este un leac de ceață valorat de mult, care
se folosește de mult timp ca fricțiune sigură
— la podagră, reumatism și rețeli. —

Atenție. Din cauza imitațiilor de puțină valoare să fim precauți la cumpărare și să primim numai sticle originale în șutule cu marca de rezistență „Anker“ și cu numele Richter. Cu prețuri de 50 fl. C. 140 și C. 2. — să căpătăm aproape la toate farmaciile. Depozit principal la Iosif Török, farmacist în Budapesta.

Farmacia lui Dr. Richter la
„Leul de aur“ în Praga. ::

Elisabethstrasse Nr. 5 neu.

PRIMUL ATELIER DE MAȘINI în OCNA-SIBIULUI

Aducem la cunoștință onoratului public, că ne-am mărit atelierul nostru de mașini, în care primim și executăm tot felul de **mașini speciale și agricole**. Anume: **motoare, mori, garnituri de îmblățit**, precum și **apaducturi, instalațiuni de lumină electrică, construcțiuni de fer** pentru edificii, cu prețurile cele mai moderate.

Cu toată stima:

BUZDUGHINĂ și STANCIU
Ocna-Sibiului, Sospatak utca 6.

472 9--

Berea albă și neagră

Bereria dela Trei-Stejari

în SIBIU

este foarte bună și gustoasă!

Această bere e căutată și se bea cu plăcere de toți cari o cunosc, atât la orașe cât și la țară 107 40 -

Că berea noastră e foarte căutată se poate vedea și de acolo, că cumpărătorii se înmulțesc mereu.

Cel mai mare depozit!

Mărfuri de porzellan, sticlă și galanterie!

Articli pentru casouri.
Pompadouri pentru dame.
Jucării pentru copii.
Obiecte de argint de China.
Obiecte pentru culină.

Oglinzi, lcoane.
Lampe.
Festnice și polcandre pentru biserică.
Tot felul de obiecte de sticlă pentru masă.

În prăvălia aceasta se vând mărfurile de metal ale fabricii din Zerndorf.

Prețuri fixe, dar foarte ieftine.

Succesorul lui J. F. Schneider

Johann Weindel

Sibiu, Piața mare Nr. 15 și 16.

PRELUARE DE HOTEL!

Subscrierul îmi permit a aduce la cunoștința onoratului public, că am preluat „Hotelul Mihaiu“. Toate localitățile sunt renovate, odăile pentru străini curate, mâncări bune, serviciu prompt.

La masă servesc vinuri curate dela Agârbiciu, Șeica mare și Șeica mică, — apoi Bere Kronen și Karpathen dela prima bererie transilvană Habermann.

Se caută abonamente pentru ameză.

Personal comercial se primește pe lângă întreținerea întreagă. Oaspeți dela Baile din Ocna primesc evanțir și întreagă întreținerea. — Societăți intime primesc, afară de Sâmbăta și Duminică, odaie frumoasă și separată, cu lumină electrică și ventilator.

Mai departe e de vânzare și se poate vedea în Șeica mare: **o garnitură de îmblățit** din reună cu un **aparat pentru trifoiu** (Hofherr & Schrantz). — **o fabrică pentru soda, sticle și lăzi** dela Dr. Wagner & târsa, Budapest. 150 stângini **prima lemn de fag pentru foc** în pădurea Salco, de unde se pot duce la stația trenului din Șeica mare.

534 2-3

FRITZ MARKUS, „Hotel Mihaiu“

SIBIU — NAGYSZEBEN, strada Turnului Nr. 11.

Telefon Nr. 191.

Stațiune de tramvai lângă hotel.